

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

50
ПАРА
(ДИНАРА)
1952

Година XXVIII
БРОЈ 828.
11. новембар 1967.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

КАПЕТАН Кејт

ОЧАЈАЊЕ ЈЕ ОБУЗЕЛО ЗАРОБЉЕНУ ДЕВОЈКУ. ДОК ИХ ЈЕ ЛИЧОВСКИ ХАРЕМСКИ СТРАЖАР СПРОВОДИО НИЈЕ МОГЛА ДА СЕ УЗДРЖИ И БРИЗНУЛА ЈЕ У ПЛАЧ ОПТУЖУЈУКИ ЗА СВЕ КЕЈТИНОГ ПРИЈАТЕЉА ИЗ ДЕТИЊСТВА КОЈИ ЈЕ БИО У СЛУЖБИ ГУСАРА ХАМЕТА РЕИСА.

У ОВОМ БРОЈУ:
ВАШ ПРИЈАТЕЉ ДЕНИС БАВИ СЕ НАУКОМ

РОГОВИ И КОПИТА

АНЕГДОТЕ

У совјетском листу „Литературна газета“ постоји рубрика „Рогови и копица“ — зидне новине Клаба 12 столица — у којој се објављују хумористично-сатиричне вести које су понекад измишљене. Рубрика је, како сте већ можда претпоставили, добила име према истинитој „откупиној станици“ коју су водила деца поручника Шмита — Остап Бендер и Шура Балаганов у роману Илфа и Петрова — „Златно теле“.

Супруга песника Б. Т. рекла је своје мужу да ће се развести од њега уколико не престане да пије. Песник је одговорио жени да ће, уколико се разведе, пити још више. Осетљива жена повукла је тужбу за развод брака.

За време првенствене фудбалске утакмице у Рио де Жанеиру, гости који су играли изванредно водили су са резултатом 3:0, али бодрена публиком домаћа екипа је направила преокрет и изборила победу са резултатом од 4:1. Победила је жеља за победом.

Бар до дванаесџ

Једном, у Лајпцигу, Ајнштајн је ушао у трамвај. Кондуктер му је узимајући новац за карту рекао да недостаје пет пфенинга.

— Немогуће — успротивио се Ајнштајн — ја сам тачно пребројао.

Кондуктер му врати новац који није још био испустио из руке — тварно је недостајало пет пфенинга, и прекорно заврте главом:

— Господине, зар вам је тако тешко да научите да бројите, бар до двадесет.

Одриче се

Познати књижевник Готфрид Келер пио је знатно више вина него што му је то дозвољавало његово здравље. Узнемирени лекар га је деликатно упозорио да упогребљава мање течности. Келер се смркао, али се следећег тренутка на његовом лицу појави осмех:

— Наравно, господине докторе. Обећавам: од данас се одричем супе.

Шта ако ја њослуша

Бечки драматург Бауернфелд много је полагао на извођење својих позоришних комада па их је често лично режирао. Да би га глумци што боље разумели понеку сцену би и сам одглумио с наглашеном театралношћу. Једном је имао пред собом неког младог глумца, који никако није могао да схвати како да одигра своју улогу. И њему је Бауернфелд хтео сликовито да прикаже како се то „ради“.

Тада се умеша један старији глумац.

— Молим вас, господине немојте глумити.

— Зашто?

— Он је почетник. Глумиће као ви.

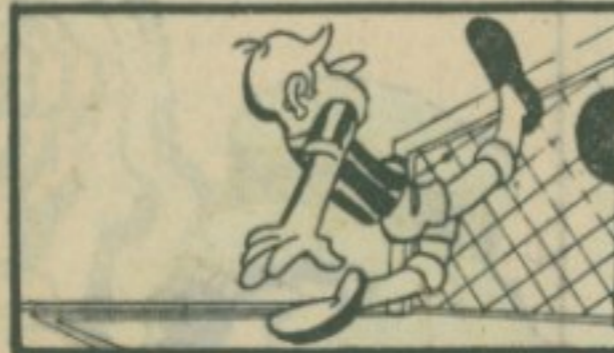

Песник Екстазов, који је пре три године штампао књигу превода, због изузетно лоше продаје књиге преводи ту исту књигу на изворни језик.

Становник града Хановера Макс Драге патентирао је несагориви огртач. За минималну суму огртач се региструје код месне ватрогасне команде. У случају паљења ствари, потребно је само окренути број 01 и телефонирати ватрогасцима. Они ће огртач угасити преко реда.

Ускоро ће се у продавницама појавити сасвим необични кофери и путне торбе. — Њихова је особеност у томе — рекао нам је директор фабрике која је почела да их производи — што не-

мају ручице, а то ће се економски повољно одразити на купце, с обзиром да неће давати новац за поправку тих детаља, који се врло брзо кидају.

ДИВЉИ ЗАПАД — КОД ФРИЗЕРА

Најмлађе муштерије неће више плакати код фризера — бар у децијем фризерском салону који је недавно отворила једна велика робна кућа у Штутгарту.

Малишани ће, седећи на дрвеним коњићима, моћи да уживају у сценама с Дивљег запада којима су украшени зидови салона. Занесени привлачним сликама неће имати времена ни да примете шта се до-

гађа с њиховим главама, поготову што ће се њиховим косама позабавити фризерке одевене у каубојска

одећа — као да су тог часа стигле из прерије.

Када фризерски салон „Дивљи запад“ престане да буде новост и атракција, декоратор робне куће приредиће им ново изненађење. Јер, он је већ припремио декоре који ће им дочарати боравак у дворцу из бајке, зоолошком врту или космичком броду у којем ће их, на пример, подмишљивати фризерке одевене као астронаут.

Ripley's

Веровали или не!

НАЈСРЕКНИЈИ ПИЛОТ У ИСТОРИЈИ!

Немачки ваздухопловни поручник Борле, који је као измишљени летео изнад Француских линија за време I светског рата, испуцао је из авиона на висини од 3000 метара кад је мотор изнемада стао.

Ако је авион падао пилот поручник Розенгарт осетио је потрес и открио да је ваздушни ковитлац вратио Борле на његово седиште.

Розенгарт је успео да покрене мотор и да спусти авион из немачких линија.

(1917)

ОРХИДЕЈА ДИЧЕА

Која расте у Бразилу подсека на лице човека.

КЛИНАСТА МИНИЈАТУРА

На једној плахеници величине дводинарке, непознати вавилонски писар испуцао је 144 речи неке молитве у 30 линија, а у то време, пре 3.500 година, није било увеличавајућег стакла и писар је урезивао слова гледајући кроз пробушену трску.

НАЈВЕЉИ ДОН ЖУАН АНТОАН ДИБОА

(1716 - 1775)
Глумац француске комедије био је велики заводник. Број жена којима се у животу забављао, износио је 16527. Сваки састанак који је имао, увео је у свој дневник.

ИНСЕКТ BUENA MARGARITACEA

Глива на лебима служеки се за њиховим ногама као веселима.

ПРВА ЗГРАДА ВЛАДЕ У ОКЛАХОУ (НОВИ БЕЛАНД)

Била је саграђена у енглеској, затим растављена на делове и бродом транспортована на Нови Беланд где је поново састављена.

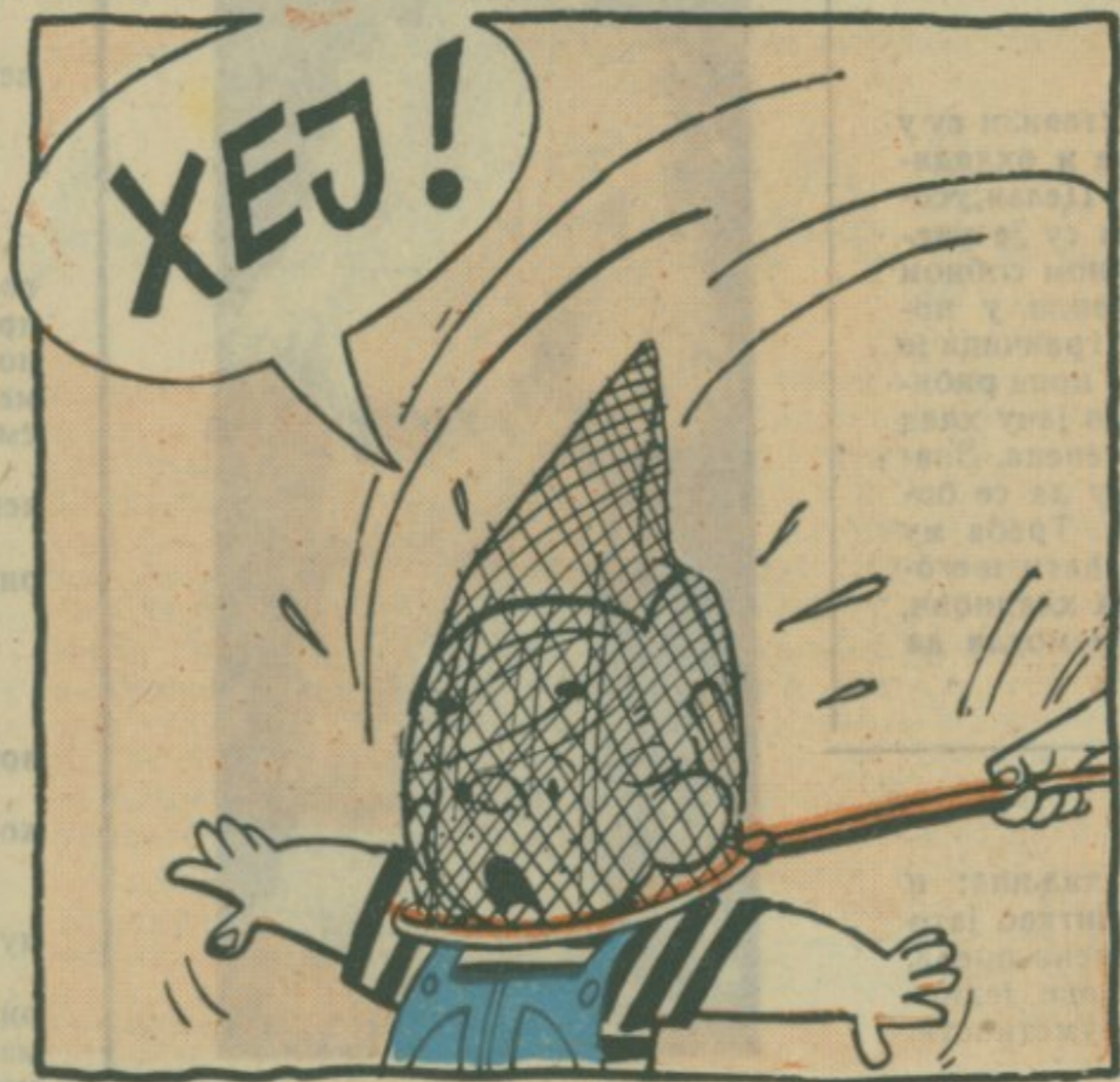
Зграда тешка 250 тона. Била је верна копија куке подигнуте за Наполеона на светској јелени (1840.)

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ДЕНИС И СВЕТЛЕКЕ БУБЕ

КАД?

МРТВА ВОДА

Поларни истраживачи Арктика nailазе понекад на мртву воду. Чамац у њој престаје да се покорава веслима а брод, и поред тога што маши не раде, губи брзину. Због тога ову воду и називају мртвом.

У ствари то је обична пренасна вода, готово дестилисана, чији је слој разлике по површини слане и због тога гушће морске воде.

Мртва вода редовно се појављује кад нема ветра, а та се ледници јаче топе. А та два слоја воде — слана и слатка — готово се не мешају.

КАЕ?

“ДУГОВЕЧНОСТ” ЦВРЧАКА

Постоји врста цврчака чије ларве проведу под земљом седамнаест година. После тога на површину излазе као одрасли инсекти и живе свега неколико седмица. Због тога их и називају „седамнаестогодишњим цврчцима“.

ИЗ ДРЕВНЕ МУДРАСТИ

ПРАВО БОГАТСТВО

Прича се да славни атински законодавац Солон није марио за богатство. Увек је говорио:

— Онај ко је здрав, који воли своју породицу и који се радује што му деца постижу успехе исто је толико богат као и онај који има велико имање. Здравље и породична срећа су права имовина. Макар колико човек имао злата и сребра он ништа неће моћи понети у гроб, нити ће моћи да се откупи од смрти, бедности и старости.

БИЈАНТ О ЛЕПОТИ

Једном су упитали Бијанта, једног од седморице славних грчких мудраца, да им каже шта он мисли о телесној лепоти. Он је одговорио:

— Треба да погледаш свој лик у огледалу, па ако си леп, онда треба лепо и да чиниш у животу. Ако си ружав, онда је потребно да тај недостатак природе исправиш племенитим делима у животу.

ОМЛАДИНА — ПРОЛЕЋЕ НАРОДА

Над гробом омладинаца који су пали код Саме, острва на обали Јоније атински државник Перикле одржао је говор у коме је између осталог рекао:

— Ове године нама је узето пролеће.

Људи тромог духа задовољни су оним што су други пронашли.

Упамти да онај на кога треба највише да се угледаш, није једини на кога треба да се угледаш.

Труди се да што боље и паметније говориш, а говори оно о чему си способан да кажеш нешто мудро.

Нико није сваки дан толико заузет да не би имао времена да нешто напише, прочита или научи.

Перо ствара и онда кад се њиме нешто прецртава, јер посао пера је: додати, бридити, мењати.

НИСУ УЧИЛИ ДА КЛЕЧЕ

Једнога дана спартански посланици дошли су у Сузу, престоницу персијских царева, да разговарају са царем о важним државним пословима. Када су били близу цара, телохранитељи им рекоше да треба пред царем да клекну на колена и да му се дубоко поклоните. Спартанци им рекоше: — Ми то никада нисмо чинили, па нећемо ни сада. Можете нас на најстрашније муке ставити али ми се нећемо покорити. Код нас није обичај клањати се човеку, нити падати на колена пред њим. Ми смо овде дошли да разговарамо о важним државним пословима, а не да клечимо.

ПЛАТОН ЈЕ ГОВОРИО МЛАДИЋИМА:

— Будите разборити у просуђивању свих ствари, говорите само онда када је потребно, а и то што говорите треба да је паметно. Затим, ваш поглед не сме да буде оштар, него да увек из ваших очију избија благост.

Сократ је имао обичај да каже:

— Многи су људи живели само да једу и пију, а ја једем и пијем да живот одржим.

Учи све дотле док год имаш нешто да сазнаш, а то значи да мораш да учиш докле год си жив.

Славни тебански војсковођа Епаминонда толико је волео истину да је често говорио младим: — Трудите се да ни у шали никад не лажете.

ЈА НЕ КРАДЕМ ПОВЕДУ

Персијски краљ Дарије спремио је силну војску и улогорио се код Гаугемале где је очекивао судар са Александром Великим. Александар није придавао томе велику важност, али му неки његови доглавници рекоше да би паметно било непријатеља ноћу напасти. Александар се насмеши и рече:

— Ја победу не крадем, него је добијам и зато никада непријатеља ноћу не нападам.

Дошло је до сукоба дању и Александар је победио Дарија код Гаугемале 331. годину пре наше ере.

КО ЈЕ БОГАТ, А КО СИРОМАХ

Упитали су једном Бијанта ко је богат. Он им одговори: — Богат је онај који ништа не жели, а сиромас је онај који је лаком.

Грчки филозоф Ксенофонт рекао је једном грађанину ово:

— Ја сам млад, али ако ме за војсковођу, изабере, онда ме младост неће задржати да примим дужност да командујем нашом војском. Међутим, ја сам исто тако спреман да вршим дужност обичног војника као и дужност војсковође.

ЛЕЗЕРО — РЕКОРДЕР

Бајкал није само најдубље језеро на нашој планети; њега можемо назвати и рекордером по броју река које се уливају у њега — 544. Од тог заиста великог броја 324 реке се сливају с терена на источној обали језера а 220 долази са запада.

ТИЉАПИЈА — ПОМОЋНИК ЦЕНТРАЛЕ

Совјетски научници насељавају акумулациона језера електричних централа Украјине и Молдавије рибом тиљапијом.

Ова риба — пореклом је из Африке — храни се воденим биљем које загађује односно запушава филтере кроз које протиче вода. Тиљапија у правом смислу те речи чисти филтере.

Сваке три седмице ова риба снесе 200—300 јајашаца и држи их у устима све док се из њих не излегу млади.

НЕРАЗДВОЈНИ

У Јужној Америци живи једна врста опосума — то су мали торбари слични пацову — с веома јаким репом. Захваљујући таквом репу опосум-мајка увек има на окупу своје младе. Наиме, жена држи свој реп уздигнут и повијен изнад леђа а малишани се закаче за њега својим реповима и — висе главом надоле.

САХАРА ЈЕ ВЕЧИТА ПУТНИЦА

Пустински песак никад не мирује већ се стално креће. И песак у Сахари се креће и за годину дана помери се према југу за отприлике један километар.

БРЕЗЕ НА МРАЗУ

Границу брезе ставили су у комору за хлађење и охладили је до минус 100 Целзијусових степени. Затим су је унели у одају са обичном собном температуром, ставили у посуду с водом и — граница је ојстала. Граница црне рибице издржала је још јачу хладноћу: минус 253 степена. Значи, дрво је у стању да се бори против мразева. Треба му само помоћи: повећати његову отпорност према хладноћи, учинити да видови његових ћелија не пропуштају воду. Да би могли да реше овај задатак биолозима је потребна помоћ хемичара.

ХАЉИНА ОД ПАПЕРЈА

У Павловском музеју-дворцу у Москви чува се необична хаљина: и сама тканина и украси на њој израђени су од лабуђег паперја. Читаво јато белих лабудова било је уништено да би се добила ова јединствена пређа. Откад музеј постоји забележена су три покушаја крађе ове јединствене у свету хаљине која представља ремек-дело примењене уметности. Тајна израда необичне тканине ни досад није откривена.

КАДА?

ЗАШТО?

КО ЋЕ УКРОТИТИ МАГАРЦА?

На традиционалну утакмицу дивљих магарца окупи се сваке године више од сто хиљада посматрача. Магарци су уопште познати по својој тврдоглавости, али у поређењу с дивљим магарцем његов домаћи сабрат изгледа као прави анђео.

Није лако натерати магарца да се покрене с места. Један ће уместо напред да устукне назад, други ће једноставно да „седне“. Ако се ипак нађе неки магарец који ће се покорити и кренути напред, сигурно је да ће иза брати „маршруту“ по својој

сопственој жељи, а не ону коју су судије у овом такмичењу одредиле.

Стаза ове необичне трке води кроз сунцем спржену јужнокалифорнијску пустињу од долине Хабс до језера Волкер. Дужина стазе је 80 километара.

Према правилима у трци могу да учествују дивљи магарци ухваћени у Калифорнијској пустињи само неколико дана пре старта. Некада су преци тих магарца били домаће животиње. За вре-

ме „златне грознице“ мексички копачи злата довели су их у пустињу као товарне животиње а када је „грозница“ прошла — оставили су их и прпустили судбини. Магарци ипак нису угинули: привикли су се на нове услове живота у суровој и дивљој пустињи.

Правила такмичења веома су строга. Судије на коњима воде рачуна да та правила нико не прекрши. И сва три дана, колико трка траје, они не силазе из седла. Судије

такође пазе да гоничи не тучу животиње и да се магарци не одмарају дуже од један час дневно. Гоничи немају право да јашу — било коња било магарца. Свих 80 километара морају да преваде пешице. И то по калифорнијској жељи!

Последњи рекорд у брзини савладавања стазе: 10 часова 55 минута и 25 секунди.

За време такмичења дивљи магарци се донекле свикну на човека и послушност

и због тога их после стица „такмичаре“ лакше натерати на циљ месни фармери на рад но праве дивље магарце често откупе, јер је бивше гарце.

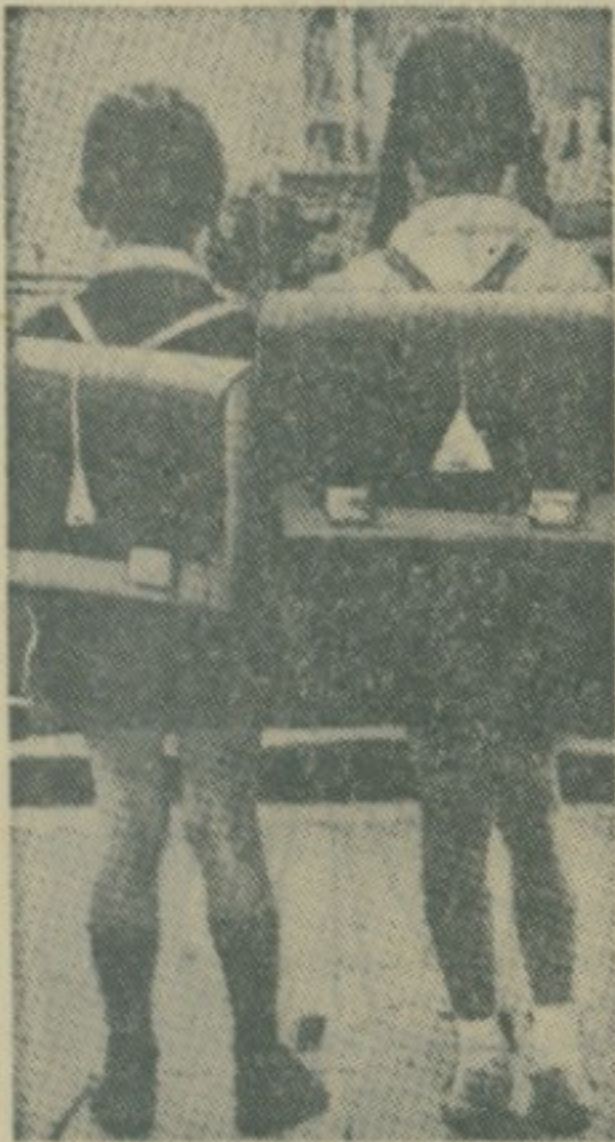

ПРОНАЛАСЦИ

ГОДИНЕ

ПАЖЊА: БАЦИ!

Почетком зиме сви ученици основних школа у Западној Немачкој добиће на својим школским торбама (торбе баци обавезно носе на леђима) црвене светлеће троугласте знаке од специјалног материјала. Троуглови на бачним торбама треба да на пе-

шачким прелазима заштите ученике у јутарњим и вечерњим часевима када на улицама влада полумрак, а саобраћај је веома жив.

Слична мера спроведена је ових дана и у Француској где су сви ученици добила на рочите светлеће значке које се могу причерстити на одећу. Возачи аутомобила могу у мраку да примете овакве значке с растојања од 130 метара.

ЛАСЕР И ТЕТОВИРАЊЕ

На једном научном скупу америчких техничара и лекара професор Леон Голдмен изнео је резултате својих опита у примени ласера. Између осталог он је утврдио да интезиван зрак ласера лако и безболно отклања са коже истетовиране знаке и младеже.

МАСЛАЦ У ПРАХУ

У одсеку за млекарство аустралијског института пронађен је метод за добијање маслаца у праху. Суви маслац ће се ускоро појавити на тржишту. Његове предности над обичним: много се лакше транспортује а рок трајања је готово неограничен.

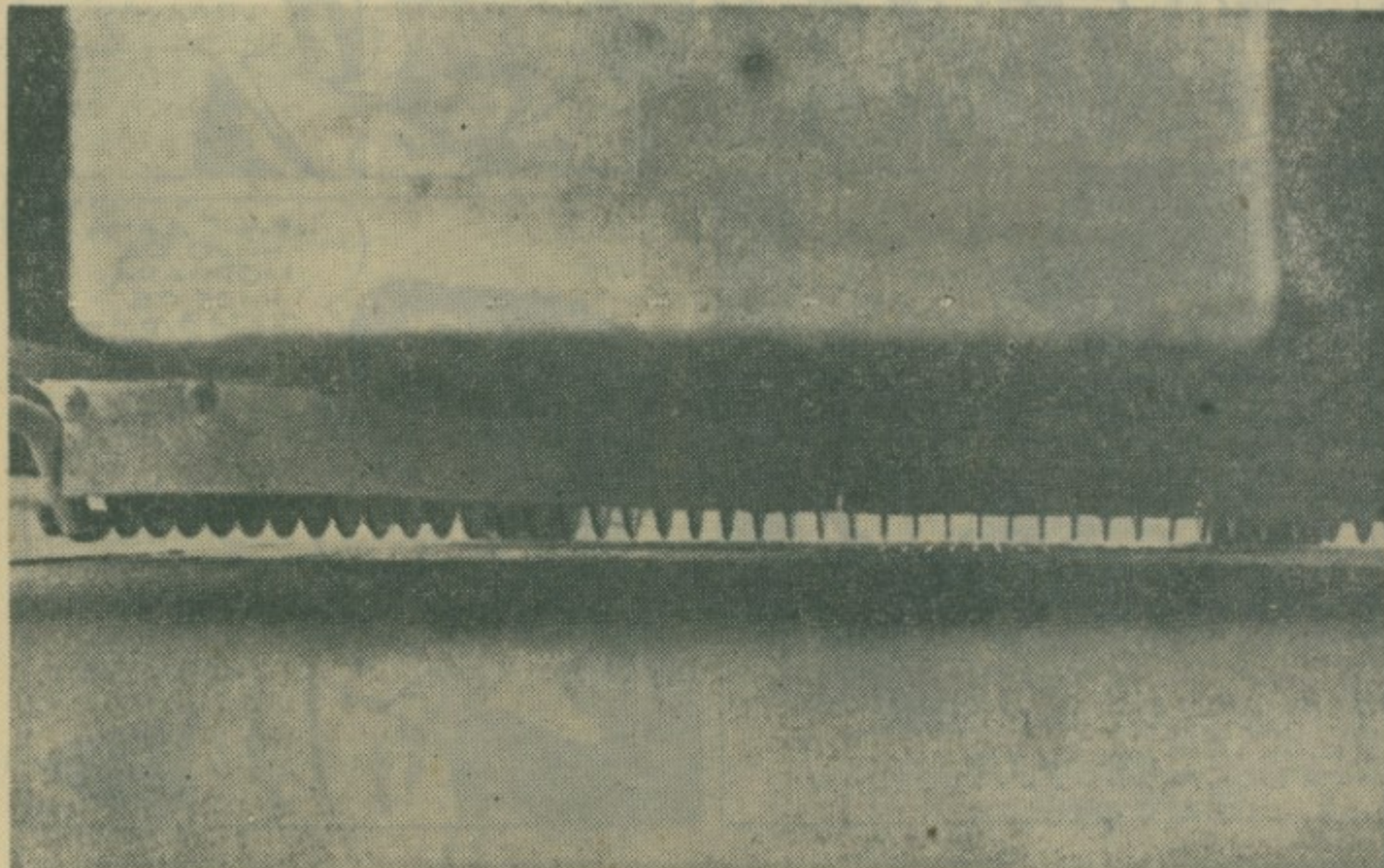
Dan BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

ИЗБРАДАНЕ АУТО-СТРАДЕ

Ауто-страде у Калифорнији почеле су да добијају браде. Стручњаци за безбедност саобраћаја утврдили су, наиме, да су аутомобилски путеви чија је површина избраздана много сигурнији од глатких. Због тога је управа за путеве набавила нарочите машине за „гравирање“ асфалта.

КАО И У ПРОШЛОМ КОНКУРСУ „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ ЗА НАЈБОЉИ ДЕЧЈИ ЦРТЕЖ И ОВОГ ПУТА РЕДАКЦИЈА ЛИСТА ЈЕ ОДЛУЧИЛА ДА ОБЈАВИ УСПЕЛЕ РАДОВЕ И НАГРАДИ СВАКИ ЦРТЕЖ СА ПО 2.000.— СТАРИХ ДИНАРА.

„ВЕГОВА ПАМИЛА У САРАЈЕВУ“, графика, рад Алме Демировић, ученице VII разреда Основне школе „Владимир Перих“, Сарајево

„ПРОДАВАЦ КЕСТЕЊА“, рад Светлане Јерemiћ, уч. IV/3 раз. Основне школе „Бранислав Нушић“, Београд

ЛЕК ЗА МЕНАџЕРСКУ ВОЛЕСТ

Сузбијању такзване менаџерске болести у Америци треба да допринесу друштвене игре и неке телесне вежбе. Томе се све више прибегава па се и заседање индустријских магната у Њујорку завршило петобојем у којем су биле обухваћене ове вежбе: прескакање преко конопца скакање са ногама у врећи, пузање по трави на стази од 30 м, извођење пируете на паркету, скупљање сто зрна грашка присутних у двори. Резултат је мерен „штоперницом“.

ЖЕЉА

Два Корзиканца излежавају се на сунцу. Један од њих савлађујући зевање каже другом:

— Зар ти се не чини да има година кад човек жажели да ништа не ради?

Паскала је приликом преласка улице закичио аутомобил и повредио му ногу. Пренет је у болницу и лекар му по сле прегледа каже:

— Бојим се да имам рђаву вест за вас: нећете више бити сасвим способни за рад.

— Добро, добро — прекиде га Паскала, а сад ми реците која је то рђава вест?

СИРОМАШНИ БОГАТАШ

Пуних тринаест година један старији човек долазио је у позориште „Фоли Бержер“ у Паризу и увек узимао исто седиште — А 15 — у првом реду. Прво што је падало у очи било је његово одело које се много разликовало од одеће осталих посетилаца. Дешавало се да места поред њега остану празна, отмени посетиоци нису хтели да седну поред њега. А то одело изгужвано и дотрајало пре је пристајало неком просјаку него централној седишту један тако отмен мјузик-хол као што је Фоли Бержер, у коме највештакарска карта стаје око 5.000 динара. И за пуних тринаест година није примећено да је необични посетилац назван „А 15“ потрошио макар и један су да купи нешто себи од јела или пића.

Иако га је цео персонал познавао, нико у ствари ништа није знао о њему. Само се по томе како је говорио кад би се некоме обратио, видело да није Француз. Играчице, певачице и разне друге артисткиње правиле су разноврсне шале на рачун „А 15“, али он се никада није љутно и све је примао с осмехом.

Почетком ове године њему је за време једне представе позтило. Две играчице, које су то приметиле, притрчале су му у помоћ и дале мало воде. Кад је дошао к себи, за хвалио им је али и остао до краја представе. После тога дошао је још само три пута три следеће ноћи. Више се није појављивао.

Три месеца касније играчице које су помогле незнаци кад се оневестило, добиле су позив из Енглеске да присуствују деоби заоставштине извесног Џулијана Мориса. Девојке су биле изненађене јер особу с таквим именом нису познавале. Али када им је показана слика преминулог, оне су на велико запрепаштење препозале свог старог познаника — „А 15“. Тада су и дознале да је „А 15“ живео у Енглеској и да је сваког дана долазио у Париз да присуствује представи Фоли Бержеа а онда се враћао у Енглеску. Тајна је била откривена.

Џулијан Морис је водио двоструки живот и то тако вешто да све до његове смрти то нико није знао. Од оца

је наследио око 200.000 фунти, али и поред осигураног живота, он је радио. Продавао је жилете и друге ситнице обилазећи од куће до куће, као трговачки путник. Суседи су га сматрали за сиромашног човека. И стварно све је говорило у прилог томе да је он човек са минималним приходима. По подне је негде не стајао а сутрадан би се поново појављивао и настављао са продајом жилета. Спавао је у возу одлазећи из Париза.

Али ако је за живота штедео на себи, према другима је био врло дарезљив. Ево

шта је стајало у тестаменту Играчицама из „Фоли Берже-ра“, које су му дале мало воде, оставио је по 1.000 фунти! Певачици Ани Гривз која је певала у војсци спаса, у којој је он некад радио, оставио је сто хиљада фунти! Кафеџији код кога се хранио и који му је често давао на вересију оставио је десет хиљада фунти! Својој газдарици такође је оставио десет хиљада фунти. Ни остале који су му било када нешто добро учинили, овај човек није заборавио.

Авантуре ГОРДОНА ПИМА ПО РОМАНУ Е. А. ПОА

ПОШТО СУ МЕ СМАТРАЛИ БЕЗОПАСНИМ ПРВО СУ МЕ ОДВЕЗАЛИ А ПОСЛЕ МИ ДОЗВОЛИЛИ ДА СЕ СЛОБОДНО КРЕЋЕМ! КАД САМ ДОШАО У СВОЈУ КАБИНУ, ВИДЕО САМ ДА СУ НА КАПАК НАВАЛИЛИ ТЕШКЕ САДУКЕ...

РАЗУМЕШ ДА МИ НИСАМ МОГАО ОТКРИТИ ТВОЈЕ ПРИСУТСТВО! СВИ СУ БИЛИ ПИЈАНИ И ЈА САМ СЕ БОЈАО ЊИХОВЕ СУРОВОСТИ! САДУКЕ НИСАМ МОГАО ДА УКЛОНИМ! ВРАТИО САМ СЕ НА ПАЛУБУ...

... ТУ МЕ ЈЕ ПОДОБИЦИР ЗГРАБИО ЗА ГРУШУ! СРЕЋОМ ЈЕДАН УМ ПО ИМЕНУ ДИК ПИТЕРС. УЗЕО МЕ ЈЕ У ЗАШТИТУ!

ОН ИПАК НИЈЕ МОГАО ДА СПРЕЧИ ДА МЕ ПОВУЧЕНИЦИ ПОНОВО ОКУЛУ И КАО ВРЕЊУ УБАЦЕ У МОРНАРСКО ОДЕЉЕЊЕ ЗАПРЕТИВШИ ДА ЊЕ НЕ УБИТИ АКО ИКАД КРОЧИМ НА ПАЛУБУ...

СРЕЋОМ ЛИЦИЦЕ СУ БИЛЕ ПРЕВЕЛИКЕ ЗА МОЈЕ ДЕЧАКОВЕ РУКЕ. УСПЕО САМ ДА СЕ ОГЛОБОДИМ. МОЖИМ МИ НИСУ ОДУЗЕЛИ И ЈА САМ ПОЧЕО ДА ПРОСЕЦАМ ЈЕДНУ ДАСКУ...

ЦЕЛОГ ДАНА НИКО ОД МОРНАРА НИЈЕ СЕ ПОЈАВЉИВАО. СВИ СУ ПИЛИ У КАПЕТА НОВОЈ КАЗУТИ!

НА МОТОЦИКЛУ ПРЕКО ПЛАНИНА

Два совјетска мотоциклиста направили су подвиг кроз снег и преко брзих вода. У року од осам часова прешли су преко једног тешко проходног превоја на Кавказу високог 3.200 метара. Овај пут, тежак и за људе и машине, водио је преко снежних поља, брзих горских потока и стеновитог тла.

ЗБОГ ТИРАЖА

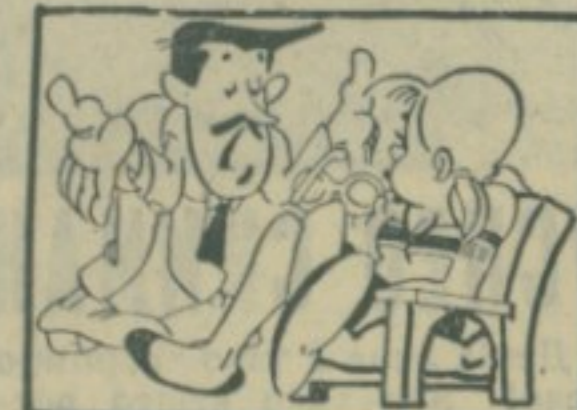
Недељни лист „Стар“ који излази у америчком провинцијском граду Пејт Лејку имао је досад прилично мали формат — а и тираж. Однедавно је лист добио нов, већи облик. У првом броју „Стара“ у новом формату, уредништво је на следећи начин објаснило ову промену: „Повећавамо облик нашег недељног листа на општи захтев читалаца који су нам се жалили да је досадашњи формат био премалан за завијање боца с вискијем“.

ПА САД БУДИ ДОБАР

Жан Пјер Раво, француски војник, спазивши једну жену која се давила у таласима Сене, није се двоумио. Скочио је у хладну воду и спасао 63-годишњу жену; док се он мучио да је извуче на обалу неко му је украо униформу. Оптужен је „што је изгубио војничку опрему“ и изведен пред суд.

ФИНЦИ — НАЈЋУЉИВИЈИ

Најћуљивији народ на свету су Финци — закључио је шведски етнолог др Страндберг, који је проучавао народ у готово свим деловима Земље. Други по реду су Канађани, а најговорљивији су Италијани, Бразилци и Мексиканци, тврди овај шведски научник.

СА ДЕВЕТОРО ОЧИЈУ

Затворите једно око и — свет ће одмах постати пљоснат. Гледање са оба ока помаже нам да предмете видимо у све три његове димензије. А када бисмо имали не само два ока, већ три или више?

Група америчких научника конструисала је оптички апарат који нам омогућава да видимо као да имамо деветоро очију. Рељефност и јасноћа тако посматраних предмета изванредно су велики. Апарат је намењен разгледању снимака начињених из авиона и научних фотографија.

ПЕРИКЕ БЛИЗАНЦИ

Вештачке браде увелико су у моди у Америци. У свечаним приликама а и свакодневно омиљене су и перике. Највећа лудост су твини-перике (виг — перика, твинс — близанци). Пар — мушко и женско — има на глави истоветне перике тако да личе на близанце. Не само младе него и старије генерације прихватиле су ову нову моду.

АХ, КАКВА РУГОБА

Изложбу савремене уметности у Паризу посетила је нека кратковида дама која је заборавила да понесе наочаре. Застала је пред једном сликом и зналачки је осмотрила: — Ах, овде је модерниста насликао портрет не-

ког гладног несрећника — стручно је прокоментаришала. — Не, госпођо, погрешили сте — објасни јој аутор који се случајно нашао у близини — то је само огледало.

МИШЕВИ ОМЕЛИ ТРАДИЦИЈУ

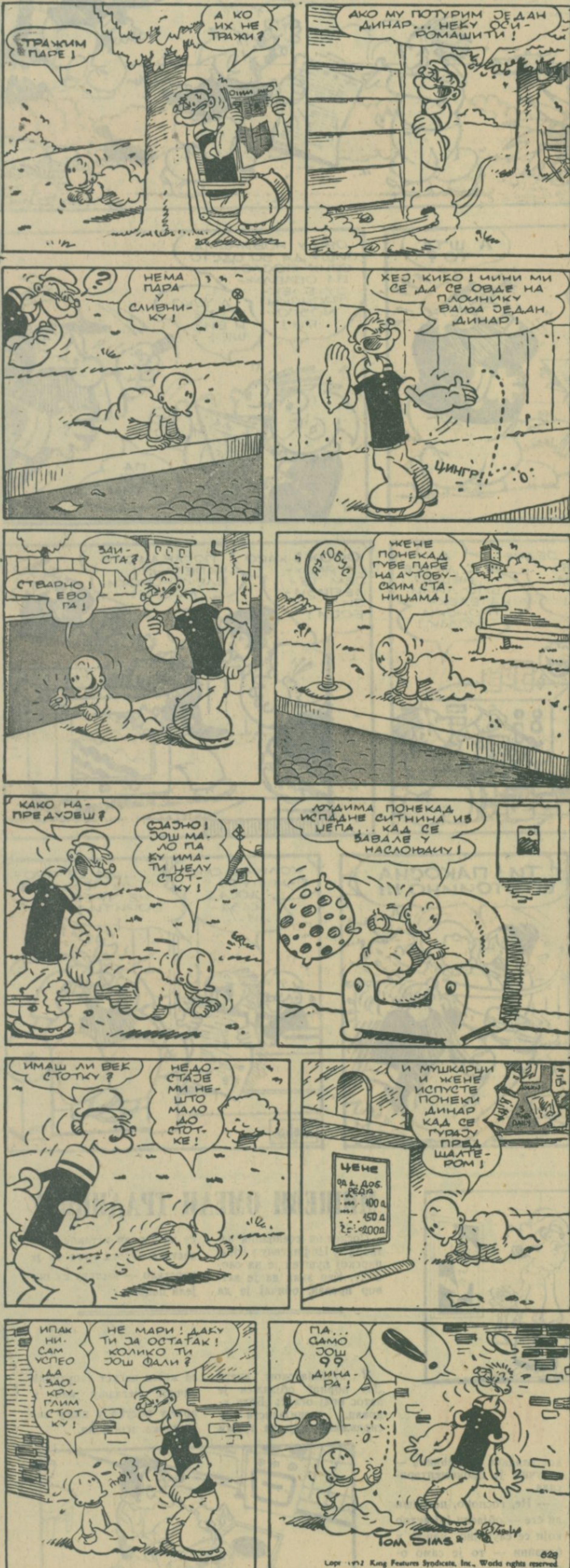
Последњи становник затвора у Цофингену у Швајцарској пуштен је на слободу. Као знак да је затвор празан, обичај је да се на згради истакне бела застава. Овога пута то је изостало — заставу су појели пацови.

МАЛИ ОГЛАС

У италијанском листу „Ил Ђорно“ објављен је летос овај оглас: „Бели удовац, специјалиста у справљању кајгане тражи за месец август сапутника за месец август сапутника зичног пеглању као и прању посуђа у циљу заједничке испомоћи.“

ПОПАЈ

КЛЕО НЕМА ТРЕМУ

Мајмун Клео, шестогодишња женка шимпанза, звезда је токијске телевизије. Кад се ова појави и почне да прави гримасе, милиони Јапанаца који седе пред телевизорима слатко се смеју. Клео једном недељно учествује у једној сатиричној емисији и за то добија хонорар у износу од 240.000 старих динара. Шоу мајмунице Клео траје десет минута, њен власник каже да Клео прими преко 50 писاما дневно од обожаваца из целе земље.

ПОТОНУЛИ КОНТИНЕНТИ?

Хондвана, Пасифида и Антлантида су континенти који нису забележени на картама. Међутим, постоје многи подаци који говоре да је између Америке, Евроазије и Аустралије, уместо данашњих океана, некада било копно. Сличност планинских ланаца с обе стране Атлантског и Индијског океана, постојање истих врста животиња на јужним крајевима континента, дозвољавају да се претпостави где је место нестанка Антлантиде (ако је уопште постојала). Имају се у виду два места: Или крај Азорских или крај Канарских острва.

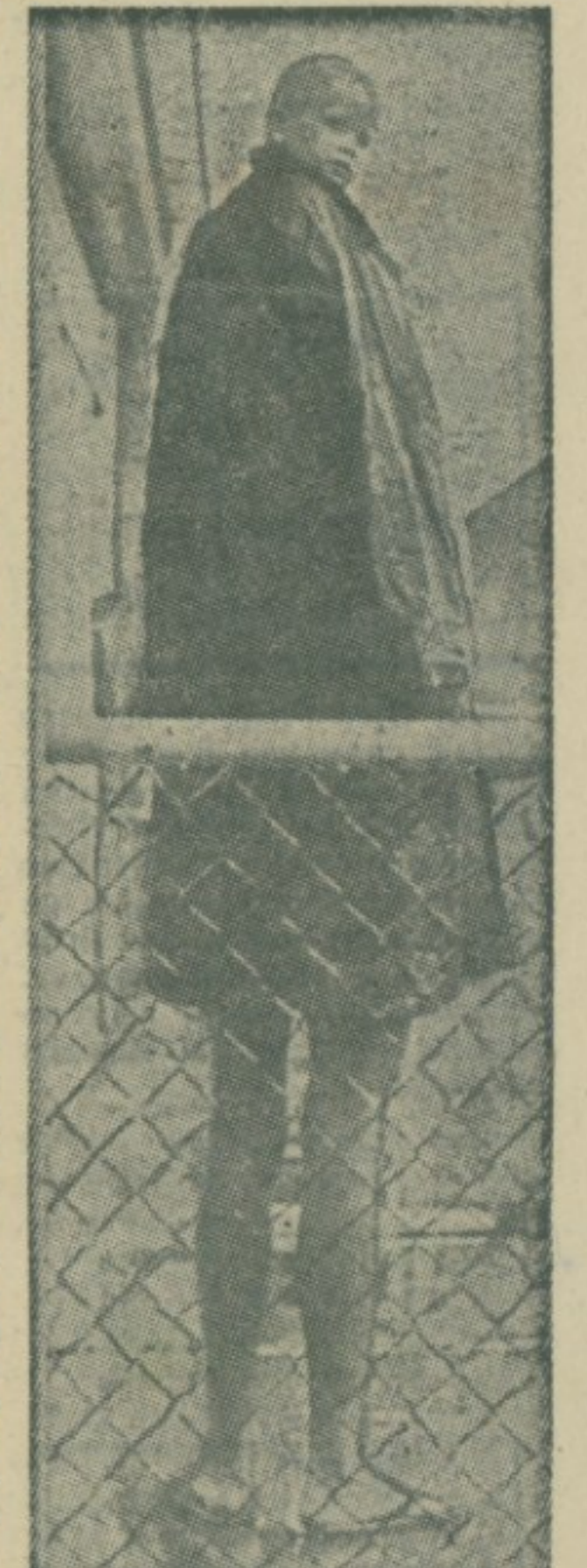
Недавним мерењима дна океана откривен је рељеф сличан са оним који је описао Платон. Постоје и високе планине чији су врхови — Азорска острва, и равнице где се налази хипотетична престоница Атланта. Поражава дебљина талоба у равници — три и по километра, који се могао накупити само у том случају, ако је ово подручје дуго времена било копно. Истраживања потврђују да је Атлантски океан релативно млад, али није доказано да му је свега 10 до 12 хиљада година, како то проистиче из легенде о Антлантиди.

Споменик који опомиње

У Минесоти, САД, на једном ауто-путу, на месту где су се догодиле већ многе несреће постављен је камени споменик без икаквог натписа. На табли поред њега опоме на: „Пазите да ваше име не буде урезано на њему.“

Учитељи на сантиметар

Јапанске просветне власти одлучиле су да убудуће учитељи и учитељице не могу прећи школски праг ако нису високи бар 162 сантиметра. Просветни радници нижи од одређене висине мораће да мењају занимање. Разлог: наставнике ниског раста данашња јапанска омладина која је знатно виша од својих предака, уопште не узима озбиљно.

УСПЕО СНИМАК

Дечје лице а тако огромно тело! Зар тако нешто постоји. Наравно, не. Ово је само успео снимак: отац носи на леђима свог сина одевеног у кишни мантил.

НИЈЕ МЕСЕЦ ВИШЕ ЗА ПЕСНИКЕ

У једном предавању председник Савеза персијских књижевника Ибрахим Саба дотакла се улоге Месеца у персијској литератури, и рекао: „Вековима већ персијски пе-

сници виде у Месецу оличење лепоте и чистоте. Пошто су фотографски снимци показали да је површина Месеца већина ружна, персијски песници мораће да нађу неки други симбол у својим песмама.“

ОПАСНО ЗА КРИЈУМЧАРЕ

Млада керуша Кокет загорчава живот шведским шпекулантима који се баве продајом дрога. Кокет је у државној служби а њен нос се специјализовао за наркотику.

Она сваког дана њушка по сумњивим бродовима у луци у Стокхолму, па је успела више пута да нађе забрањени товар хероина.

НЕОБИЧАН РУЧАК

Аустралијанац Леон Самсон из Аделаиде нада се да ће кроз четири године моћи да наплати чек од 100.000 немачких марака. Ову своту обехао је један послован човек онеме коме пође за ручком да комад по комад поједе аутомобил од шест цилиндера. Леон сада свакодневно грицка један ролс-рој.

ЧУВАЈ СЕ СЕЊСКЕ РУКЕ

ПО РОМАНУ А. ШЕНОЕ
ЦРТА Ђ. ЛОБАЧЕВ

ЗА ТО ВРЕМЕ... КУКА ДА СЕ ПРЕТРАЖИ ОД КРОВА ДО ТЕМЕЛА! ПРИ- ПРЕМИТЕ ПУШКЕ, ЈУНАК ЈЕ!

ЧЕТА ПРО- ВАЛИ У КУКУ. ВОЈНИЦИ ПРЕТУ- ПРИШЕ СВЕ ОРЛО- ВИКУ НИ ТРАГА.

КОРПО ДИ БАКО! ГДЕ ТИ ЈЕ ОРЛОВИК? МОРА ДА ЈЕ ТУ! ОНА ГА ЈЕ СА- КРИ- ЛА! ПОРУЧИНИЕ! СУСЕДИ ВЕЛЕ ДА ОРЛОВИК ИМА СКРОВИ- ШТЕ У НЕКОЈ КУКИ КРАЈ МОРА!

ЈУРИША ЈЕ У КУКИ! НЕ ПУШТАМ ЧЕТРАДЕСЕТ ЦЕКИНА! ЗА МНОМ!

ТО ИСКОПАХ ДА САКРИЈЕМ ШТО ИМАМО ВРИЈЕДНА! НИСАМ ЗНАЛА ДА ЉУ САКРИТИ НАЈВРЕДНИЈЕ - ТЕБЕ!

НИГДЕ НИКОГА! ЗБОГОМ, ДУМЕ! ЧИМ СВАНЕ, УМИНИ КАКО ТИ РЕКОХ!

АЛИ ТЕК ШТО ОРЛОВИК ЗАБЕ ЗА УГАО...

СПОРТ

РЕКОРДИ, РЕКОРДИ

До које дубине човек мо- же да се спусти у море без апарата за дисање — акваланга? Три метра, че- тире... шест? Да, добар пли- вач и гњурац може да „осво- ји“ те дубине без специјал- ног тренинга. А ако тренира? Тада може да зарони и до дубине од 10 до 15 метара. На такој дубини, наиме, о- бављају свој свакодневни по- сао јапански и индонезијски ловци бисерних школки. Али, ни то није крајња граница до које човек може да се спусти у морске дубине. На свет- ском такмичењу у гњурању које је недавно одржано на Куби, Италијан Кеј Авало зар- оронио је у заливу Енцо Ма- јорка до дубине од 64 метра — наравно без икаквог апа- рата за дисање. Италијанку Булијану Трелијани назвали су новинари, који су пратили ово такмичење, сиреном деа- десетог вена. И с разлогом: заронила је на дубину од 45 метара! То су светски ре- корди.

Бацити копље? Најбољи одго- вор на ово питање засад је дао Норвежанин Тер Педер- сон који је хитно своје ко- пље 91 метар и 72 сантиме- тра. Четрдесет петогодишњи Шпанац Феликс Ераскин од- лучио је да баца копље не ди- ректно из залета, већ са о- кретом — као што се баца кугла. Успех је премашивао сва очекивања: копље је од- летело даље од рекордне цр- те. Нов начин бацања копља нашао је присталице и у дру- гим земљама. Али, стручњаци су на тај нови начин ставили „вето“. Изјавили су: „Бацање копља треба да се врши на традиционалан начин. Ника- квих пируета!“ Због чега? О- лимпијска девиза: „Брже, ви- ше, јаче“ не поставља ника- ква ограничења. Присталице овог начина бацања копља надају се да ће стручњаци променити мишљење и да ће ако не на првој наредној о- лимпијади, у Мексику, онда на следећој, 1972, моћи да прикажу своју вештину.

НИНО БЕНВЕНУТИ

Американец Емил Гри- фит сматрао се као непобедив шампион и када се Нино Бенвенути по- лео на ринг у Медисон сквер- гардену, вероватно, ни он сам није веровао да ће по- бедити. Међутим, од самог почетка Нино је тако лепо боксовао да је убрзо освојио симпати- је публике и најзад једно- гласно проглашен за побед- ника на поене. После тога он је изјавио да с нестрпљењем очекује дан када ће моћи да се по- вуче у миран живот да би могао да слика, јер га та уметност веома привлачи, а и сам има лепу колекцију великих дела. Прве часове бокса Нино Бенвенути добио је од свога оца који се и сам разумео у том спорту. Још прво вече победио је своја два против- ника и то оба нокаутом. Зах- ваљујући америчком боксе- ском стручњаку Стиву Кла- усу, који је припремао ита- лијанску олимпијску репре- зентацију и који је први за- пазио младог Бенвенутија, он је убрзо постао шампион Италије, затим Европе и нај- зад 1960. године добио је и златну олимпијску медаљу. Следеће године он је постао професионалац. Нинов тренер стално је ме- њао места тренинга да би код њега што више развио жељу за боксом. У једном месту највише је остао две недеље. Да би натерао Ни- на да се што озбиљније припре- ми за борбу са Грифитом, он

је умножио многе фотогра- фије Емила Грифита и ста- вио их на зидове сале где је Нино тренирао. Испод слика су били велики натписи: „О- вај човек жели да те туче. Да ли ћеш ти то дозволити?“ Све је то Нино читао и нај- зад је изјавио да пристаје на реванш у свако доба и у сва- ком месту, па је реванш одре- њен у Њујорку. Нино је био сигуран у победу, али то се није остварило. Грифт је по- бедно на поене.

ПЕШАК БЕЗ ТАКМАЦА

Ив Бертон је специјалиста за ходање периферијом Па- риза. Он је ове године оби- шао четири пута по 36 кило- метара, колико је дугачак појас париских спољних бу- левара. Његов рекорд је 8,5 километара на час. Засад он нема конкурента.

И БРОДОМ И ПЕШКЕ

Четири чешке алпинистки- ње одлучиле су да поћу на олимпијске игре у Мексико пешке и бродом. Оне ће

прећи пешачећи 7.000 кило- метара. Попеће се и на мек- сички вулкан Попокатептл који је висок 5.452 метара. Оне су уверене да ће на вре- ме стићи на олимпијске игре.

ПОКЛОН — САМО ЦВЕЋЕ

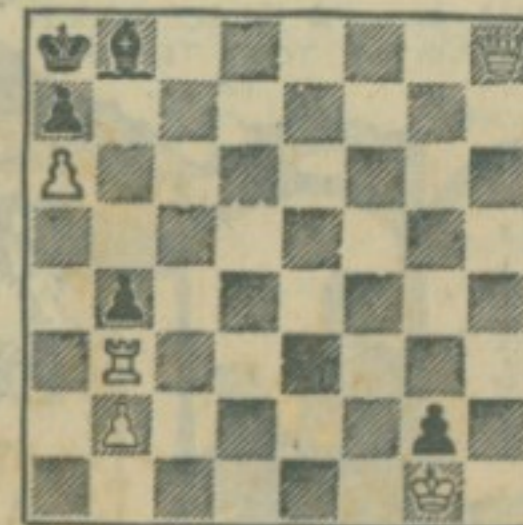
Француска првакиња у те- нису Франсоаза Дур могла би да засади велики парк цвећем које је добијала на разним великим такмичењи- ма. То је било, па прошло, али она сада мора сваког дана да се сети и међународног првенства у Шведској, јер је тамо однела победу па је до- била бесплатну претплату да свакодневно прима два бу- кета каранфила које јој дос- тављају у стан.

МАХ ДИРИГОВАНИ МАТ

Аутор П. Дали саставио је овај проблем за млађе шахи- сте. Црни краљ се налази у- путу, а задатак је водича бе- лих фигура да искористи ње- гов неповољан положај. Због тога је дужан да својим по- тезима истовремено „диригу- је“ потезе црних који онда

не могу да реше задат- ка: мат у 3 потеза.

бели: Кг1, Дх8, Тб8, П:а6, б2 (5)
црни: Ка8, Лб8, П:а7, б4, г2 (5)

Решење: 1. Тх3 б8. 2. Тх1 г:х1Д+ 3. Дх1+ и мат.

Лрбице школске трпезе

Рубрика посвећена професорима који су некад били ученици и ученицима који ће некад бити (или не бити) професори. Анегдоте су истините и догодиле су се у нашим школама и на универзитетима.

Срела се два јарца

Магдебуршке полулопте

После дугог и „досадног“ предавања група студената излази из сале не примећујући да професор иде иза њих.
— Шта је оно причао стари јарац? — упита један од њих зевајући.
— Стари јарац је причао оно што млади јарац никада неће научити — одговори му уместо друга професор и настави према свом кабинету.

(Комедија за 1 минут)
Наставник: Када се из ове две полулопте извуче ваздух, оне се не могу раставити. У Магдебургу, граду по коме су ове лопте и добиле име, извршен је следећи експеримент: са сваке стране везано је по шест коња, и они их нису могли раставити.
Хвалисавац из прве клупе: — Их, ја бих могао!
Циник из последње: — Откуд може један кад није могло њих дванаест.

Драги читаоци, а не сте и ви доживели нешто слично у школи — пишите нам. Објављене радове ћемо хонорисати.

Напред марш

Њих тројица на предвојничкој обуци увек седе у задњој клупи.

Једнога дана, изнервиран њиховом причом наставник изабацише је напоље а они се вратише у учioniцу.

— Задња клупа напоље! — и показа им пут ка вратицима.

ПИСМА ЧИТАЛАЦА

Имам 15 година. Сакупљам разгледнице, папирне салвете и фотографије глумца и певача. Могу се дописивати на српскохрватском и руском језику. На свако примљено писмо ћу одговорити.

Лушица Стефановић
Крагујевац
Станово 59

Ученик сам II разреда Текстилне школе и имам 17 година. Волим спорт, музику, осим тога скупљам марке и разгледнице. Желео бих да се дописујем са девојкама и младинама из земље и иностранства. Језик дописивања: српскохрватски, руски и немачки.

Јасминко Хатиповић
Босанска Дубица
ул. Николе Зукетића 63

Зовем се Нина Медведова и живим у Совјетском Савезу у граду Уст-Каменогорском. Идем у 6. разред. Желела бих да ближе упознам вашу земљу, њене градове, да сазнам шта раде ваша деца за време летњег распуста, у току школске године итд. Зато бих хтела да упознам девојчицу из Југославије с којом бих се дописивала. С пријатним поздравом.

СССР В. К. О.
г. Уст-Каменогорск
пр. Ленина, д. 31, кв. 7.
Медведова Нина

Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из целе земље, имам 14 година.

Ранка Матијевић
Нови Београд
Булевар Лењина 173/106

Желела бих да се дописујем са вршњацима и мењам разгледнице. Имам 17 година.

Евица Павићевић
Сремска Митровица
ул. Тараса Шевченка бр. 5

Желим да се дописујем са младинама из наше земље и СССР-а. Скупљам разгледнице, марке и значке, пишем песме.

Милан Ивановић
Горње Црнијево
ЗП Осечина
Ваљево

Желео бих да се дописујем са друговима из Југославије. За сваку пошту разгледницу обавезно одговарам разгледницом Скопља.

Војник
Ибрахим Терзић
В. П. 5573/30
Скопље

Имам 16 година, идем у 10 разред. Веома бих желела да се дописујем са младинама из ваше земље да бих што више сазнала о Југославији.

СССР В. К. О.
Шемонаихинских р — он село Врхубинка, ул. Кирова Н-13
Сухоруковој Вере

Као стални читалац вашег листа желим преко њега да стекнем пријатеље међу друговима и другарицама широм наше земље и иностранства а посебно из СССР. Језик дописивања српскохрватски и руски.

Светлана Радосављевић
Мајданпек
Рударска 5

Имам 16 година, питомац сам СПШ. Желим да се дописујем са девојкама из целе земље.

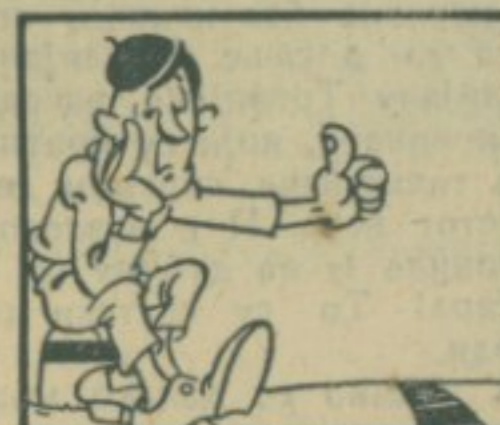
Милан Адамовић
ВП 5286/6
Титоград

Желео бих да се дописујем са читаоцима Забавника, нарочито са онима који воле народну музику и сакупљају стари новац.

Саво Томанић
Илија код Сарајева
ул. Мехмедбашића 18-6

Зовем се Тихомир Терзић. Имам 20 година. Највише од свега волим ауто-стоп па бих желео упознати младине и девојке који то исто воле. Надам се да ћете ми помоћи да стекнем другове са истим склоностима.

Тихомир Терзић
Зајечар
Хајдук Вељкова 7

WALT DISNEY'S ПОТЕРА ЗА ЗЛАТОМ

Једна прилика с кули-шеширом стајала је у сенци док су се путници укрцавали на речни пароброд.

Ја ћу га радо ослободити тог тере та...

Васнизе, пошто није могао да заспи, демак се вратио на палубу...

Најзад је дошао крај свим бригама и мукама!

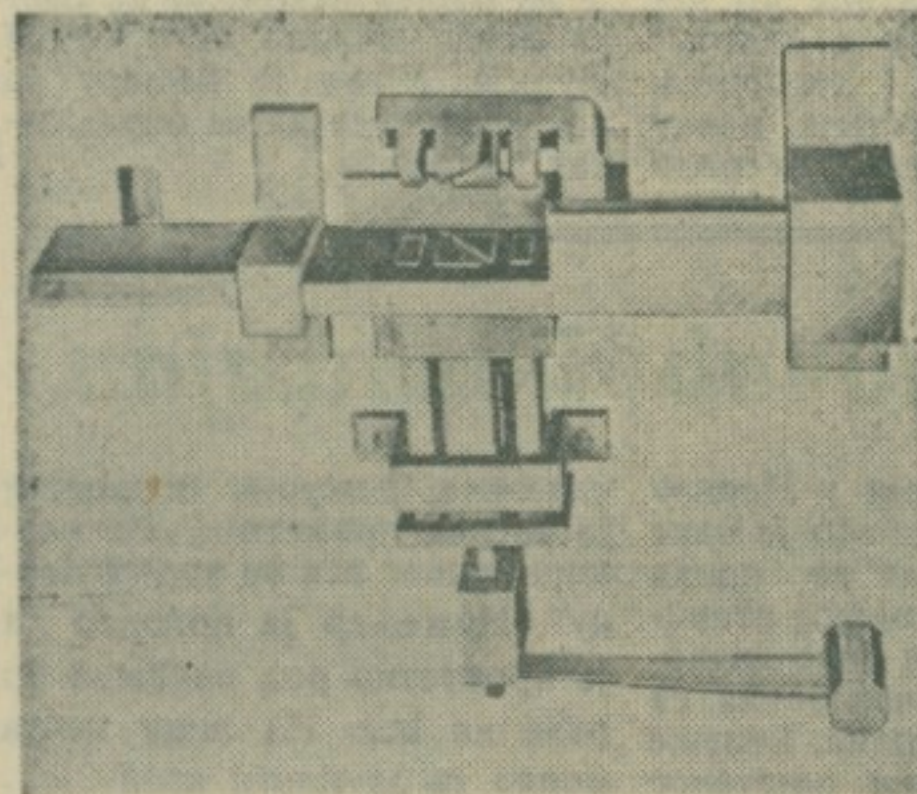
НАСТАВИТЕ СЕ

БРАВА КРОЗ ВЕКОВЕ

Прве податке о брави налазимо у старим митовима, легендама и причама које потичу из Кине и Блиског истока, затим у Библији и у делима Хомера. Али кад су прве браве употребљене не може се тачно утврдити као што се не зна ко их је први изумео. Ипак, захваљујући археолозијама у могућности смо да бар донекле пратимо развој брва кроз векове.

СТАРИ ГРЦИ НОСИЛИ СУ КЉУЧЕВЕ ПРЕКО РАМЕНА

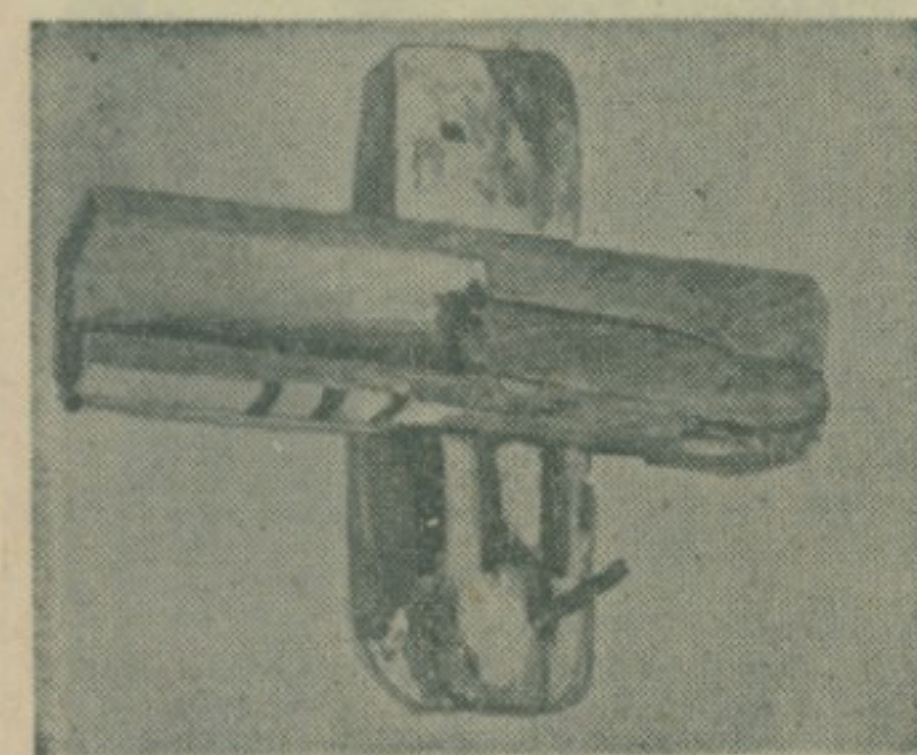
ЈЕДНА РИМСКА БРАВА НАЧИЊЕНА ОД ГВОЖЂА

Јозеф Боноли, италијански археолог, приликом ископавања Саргона у Корсабаду, педесетак километара северно од старе престонице Ниниве, на територији садашњег Ирака, пронашао је најстарију браву. Старица њој је и она откривена на фрескама Великог храма у Карнаку на Нилу. Сматра се да су те браве (ако се уопште могу тако назвати) старе око 4.000 година.

Верује се да су стари Египћани први пронашли начин да затварају своја врата тако да их други не би могли отворити. И брва и кључ су били од дрвета: кључ се састојао од једне дрвене полуге на којој се налазило неколико дрвених клинаца који су улазили у одговарајуће шупљине на брави. Али прве браве су се могле закључавати само са једне стране, обично изнутра.

Касније када се почео употребљавати месинг (мешавина цинка и бакра) а још касније и гвожђе — опет су Египћани први почели да праве браве од тих метала. Како су браве употребљавали искључиво имућни оне су украшаване бисером. Египатски мајстори били су и иначе познати по својој вештини па су их позивали свуда да раде све врсте занатских радова. Наравно, и брва. Тако се и објашњава проналажење египатске браве у Саргону као и њен опис у Библији где се каже да је употребљавана у Давидовој кући.

Међутим, тек су стари Грци успели да направе браву која се закључава не само изнутра већ и споља, односно са обе стране. Њихова брва је била у облику српа па је и кључ био исто такав. Али та брва није била практична, била је сувише велика а кључ се малтене морао носити преко рамена. Врата су се откључавала на тај начин што се кључ провлачио кроз једну рупу у брави и врхом померао једну или више полуга које су затварале врата.

ОВА ДРВЕНА БРАВА ПРИПАДАЛА ЈЕ КРСТАШИМА РИЧАРДА ЛАВОВОГ СРЦА (12. ВЕК), А НАВЕНА ЈЕ У ЈЕРУСАЛИМУ

Практична римска брва

Римљани су, као и многе друге ствари, и браву усавршили. Правили су браве различитих облика — округле, троугласте, четвртасте. Уз то су биле и естетски лепо обликоване и врло практичне са пуно лукавих клопки да преваре лопова који би покушао да их неким кључем отвори. Једна од најуспелијих брва била је комбинација египатске браве и грчког кључа у облику српа, али много мања него раније.

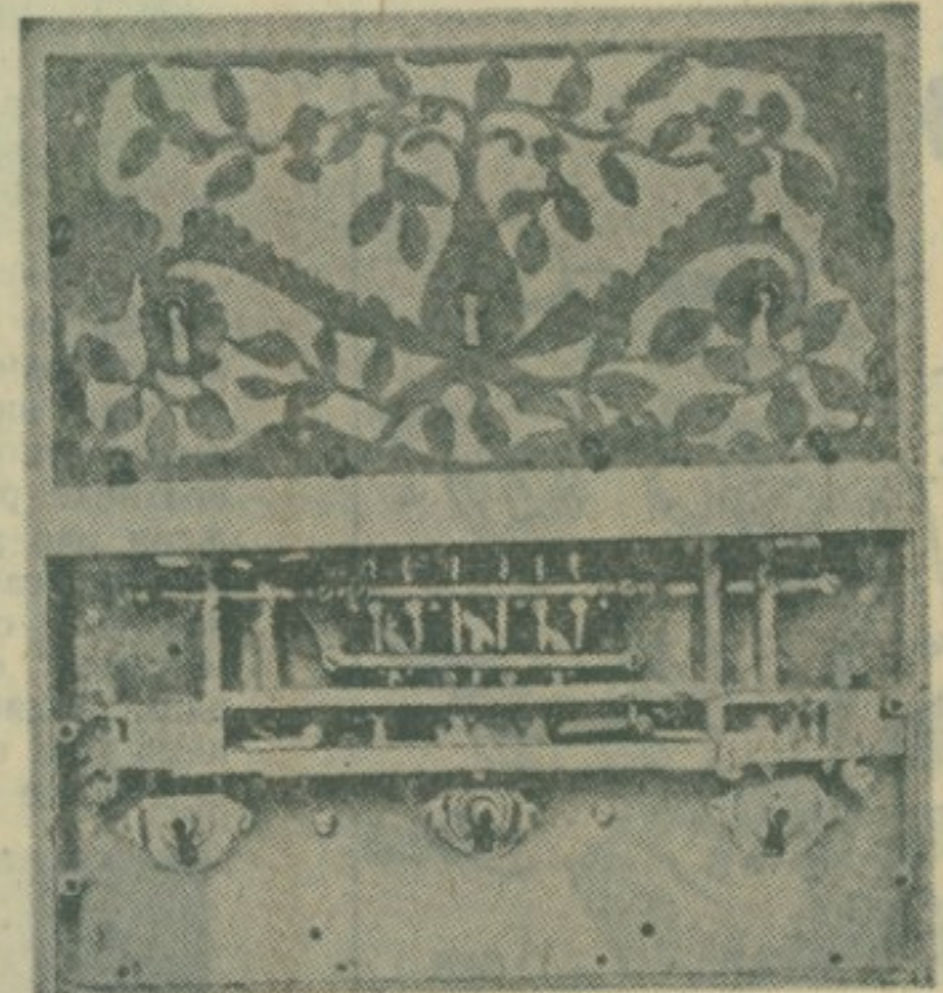
На жалост Римљани су своје браве углавном правили од гвожђа и готово ниједна није сачувана у бољем стању. Римљанима припада и част да су усавршавали и катанца, који се у примитивном облику већ раније употребљавао у Средоземљу и на Далеком истоку, нарочито у Кини. Катанце су у почетку првобитно користиле жене из високог друштва за закључавање својих тоалетних сточића. Катанци су се ускоро почели употребљавати не само у Риму већ и у њиховом суседству. За римске катанце употребљавани су мали кључеви које је било лако носити. Тако су Римљани постали прави мајстори у изградњи врло укуских катанца, који су најчешће имали облик неке животиње.

Као што је познато 64. године пре наше ере ерупција Везува уништила је лепо град Помпеју. Касније, приликом ископавања је у једној изванредно добро очуваној кући, за коју се сматра да је припадала бравару, пронађено неколико брва, катанца и два кључа од којих је један био украшен сребром док је други био нека врста универзалног кључа — калауза — којим је бравар, вероватно, отварао врата својих расејаних земљака који су изгубили кључ. Те браве и катанци једини су нам докази докле је човечанство доспело у изградњи брва и катанца почетком наше ере.

Прве браве са ламелама, по свему судећи први пут су израђиване у северној Италији. Ипак, те врсте брва нису биле непознате ни старим Грцима само су их Римљани усавршили па се данашње браве не разликују много од тако обликованих римских брва. Следећих хиљаду година та брва је усавршавана, али је принцип углавном остао исти.

Средњи век

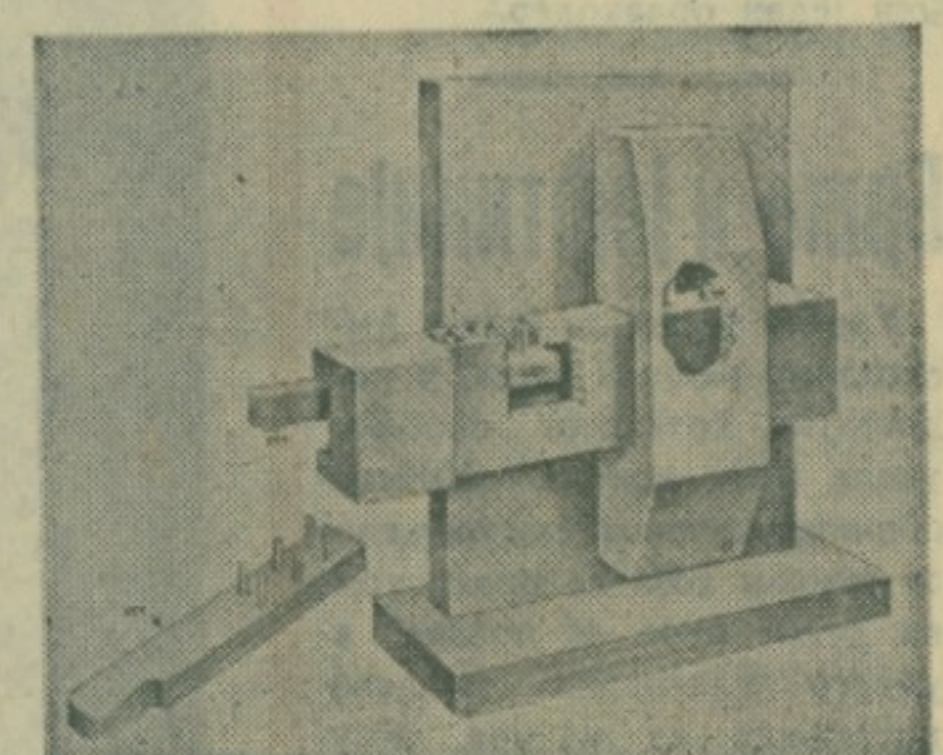
Бравари средњег века углавном су покушавали да усаврше браву са ламелама али никаква значајнија промена у том погледу није извршена. Зато су они своју активност усмерили на то како да пронађу неки начин да надмудре лопове. На једним јединим вратима се појавило по десетак и више отво-

САНДУК СА БРАВОМ КОЈА СЕ ОТВАРАЛА СА ТРИ КЉУЧА. ПОТИЧЕ ИЗ 18. СТОЛЕЂА

ра за кључеве и сваки кључ је одговарао само једном отвору. Често је отварање врата зависило од реда којим су се кључеви стављали у браве, а понекад је требало два или више кључева одједном окренути. Године 1415. баварска краљица Изабела наређивала је да јој се направи брва која се отвара са пет кључева које је требало истовремено окренути у одређеном правцу.

Сандачи у којима се чувало злато и друге драгоцености били су снабдевени специјалним брвама са полугом. Лопов је морао

ДРВЕНА ЕГИПАТСКА БРАВА

прво да подигне полуку па тек онда да стави кључ у браву. Али чим би ухватио полуку нашао би се у клопки: она би му пригњечила руку тако да је више није могао извући. У исто време био би покренут алармин уређај који је обавештавао о покушају крађе.

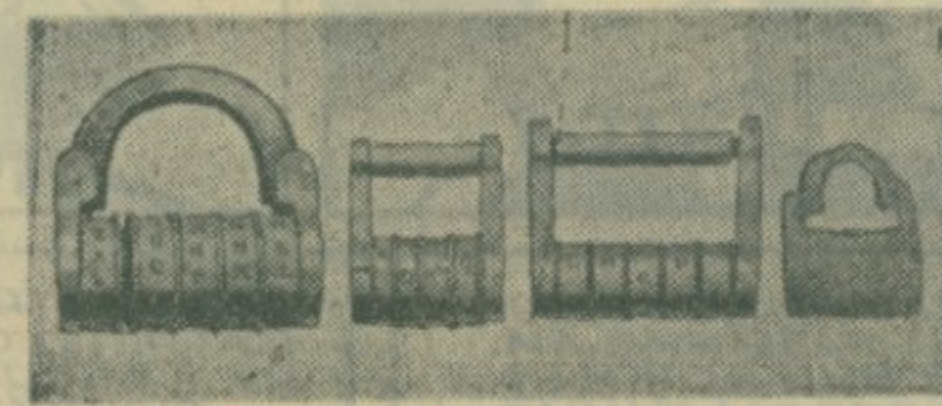
Један мајстор средњег века направио је такву браву да се свако ко није упознат са њеним механизмом а покушао би да је откључа, рђаво провео јер је један пиштољ вешто скривен иза браве окрдао и гађао лопова право у груди. Власник је прво морао да искључи тајни механизам са пиштољем па тек онда да отвара браву.

Неки су мајстори правили браве са више лажних рупа док је само једна у ствари отвара врата. Нарочито су се такве врсте брва правиле на Блиском истоку где чак и данас постоје. Па ипак, готово у целом средњем веку није ништа учињено на суштинском усавршавању браве. Али је зато уметничка израда достигла савршенство, како у изради брва тако и у изради катанца и кључева.

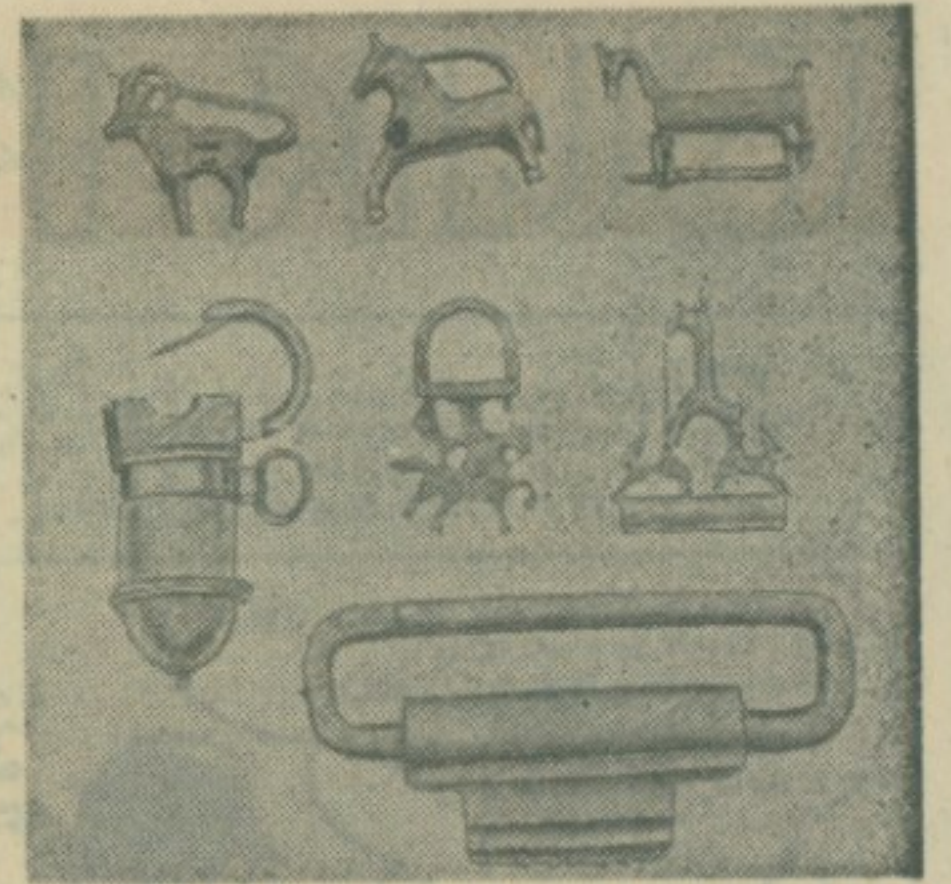
Ренесанса

У време ренесансе појавила се брва с језичком на принципу опруге. Али су оне биле тако неспретно начињене да су их лопови лако отварали. И док су се француски и немачки бравари и даље бавили откривањем разних трикова Енглезу Роберту Барону пошло је за руком да 1778. године пронађе браву која је радила са језичком на принципу опруге. У тој брави језичак је имао двоструку улогу: требало га је померити тачно по дужини и по висини. На тај начин лопови нису могли лако да отворе браву. Нешто касније Барон је конструисао нову браву са неколико језичака и на тај начин више осигурао врата од нежељених гостију.

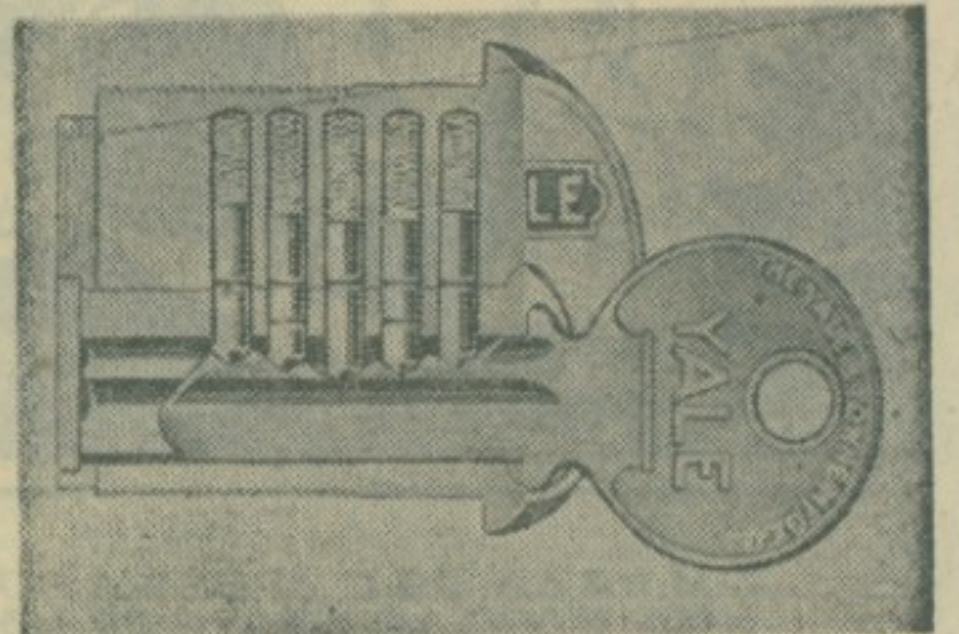
Енглези су били поносни том својом бравом и сматрали да је нико не може отворити. Али су убрзо морали да је повуку кад је један амерички бравар по имену Џон Хобс отворио све енглеске браве за време Лондонске изложбе 1851. године. С друге стране, он је демонстрирао своју браву коју

БРАВА СА КОМБИНАЦИОМ СЛОВА КОРИШЋЕНА ЈЕ ОД 18. ДО 19. ВЕКА

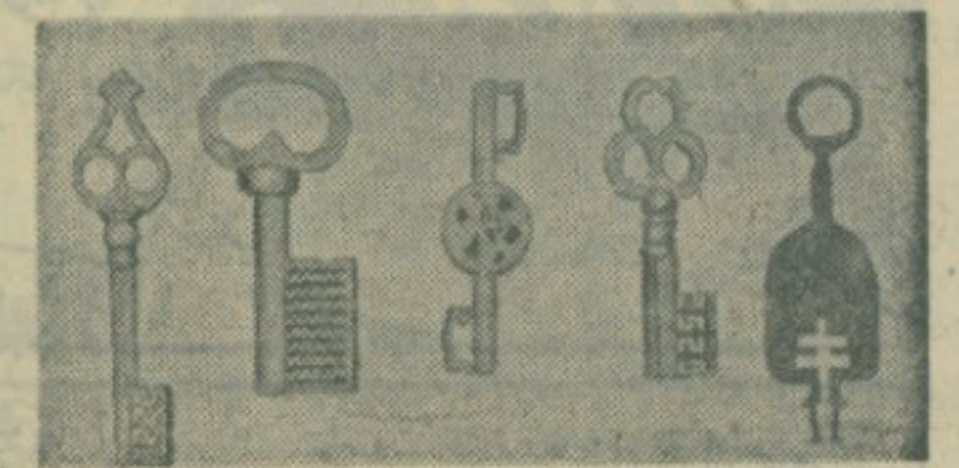
БРОНЗАНИ И ГВОЗДЕНИ КАТАНЦИ У ОБЛИКУ ЖИВОТИЊА БИЛИ СУ У МОДИ И У ЕВРОПИ И НА ДАЛЕКОМ ИСТОКУ

ЦИЛИНДРИЧНА ЈАЛЕ БРАВА

нико није успео да отвори. Међутим, његова брва је била врло компликована и скупа те није била за ширу употребу већ су је једино могле купити банке.

Нешто касније су Американци изнели на тржиште две браве са звучним именима „неотворива брва“ и „матичка брва“. Обе те браве је конструисао млади амерички бравар Лајнус Јел а назване су цилиндричне браве. Сличне браве су касније конструисане у Немачкој и још неким земљама. Оне које ми данас употребљавамо не разликују се готово ни у чему од њих.

ОВИ КЉУЧЕВИ ПОТИЧУ ИЗ 15, 16. И 17. ВЕКА. МНОГО ЛИЧЕ НА САВРЕМЕНЕ КЉУЧЕВЕ, АЛИ С ТОМ РАЗЛИКОМ ШТО СУ БИЛИ УКРАШЕНИ СРЕБРОМ

ТУЋИ ХУМОР

ЗНАЛАЦ

Дипом месецима упорно иде на коњске трке и увек се клади на коња под бројем 1.

Једне недеље на тркама га затиче неки његов пријатељ и види га како он нешто гуња себи у браду упита га за разлог.

— Ма како се не бих љутио кад су овде такве варијанце. Дају бројеве коњима а кад трка почне, они их све измешају.

И ОН СЕ ЧУДИ

Срео ученик на улици свог професора који је на ногама имао две различите ципеле. Пришао му поздравио га и учтиво опоменуо:

— Извините, господине професоре, али обукли сте једну црну а једну жути ципелу.

— Ма није могуће! — зачу ди се професор. — А ја се цело јутро питам одакле ми у орману пар онако чудних ципела.

СИРОТИЦА! МОРА ДА ЈЕ МНОГО ТУЖНА КАД ОВОЛИКО УЗДИШЕ!

О КОРЗИКАНЦИМА

Корзиканца бије тлас да не доземљу стоји следећи изјаве баш много да раде и на рачун те њихове националне особине постоји безброј анегдота и шала. Ево једне од њих:

У излогу једне продавнице на обали једног града у Средоземљу стоји следећи изјаве:

— Овде се продају корзикански специјалитети.

Привучен оваквом рекламном, један туриста уђе у радњу и затражи од продавца:

— Молим, пола килограма сира из Ајачија.

— Немамо, господине.

— Онда боцу вина из Вастије.

— Немамо ни то, господине.

Купац кога је све више обузмиао бес, настави да ређа све специјалитете за које је знао да их има на Корзици.

Међутим, трговац је хладнокрвно на све одговарао: „Не, немамо.“ На крају, изгубивши потпуно живце, купац дрекну:

— До ђавола, па шта онда имате?

— Имамо столице за љубавне, господине.

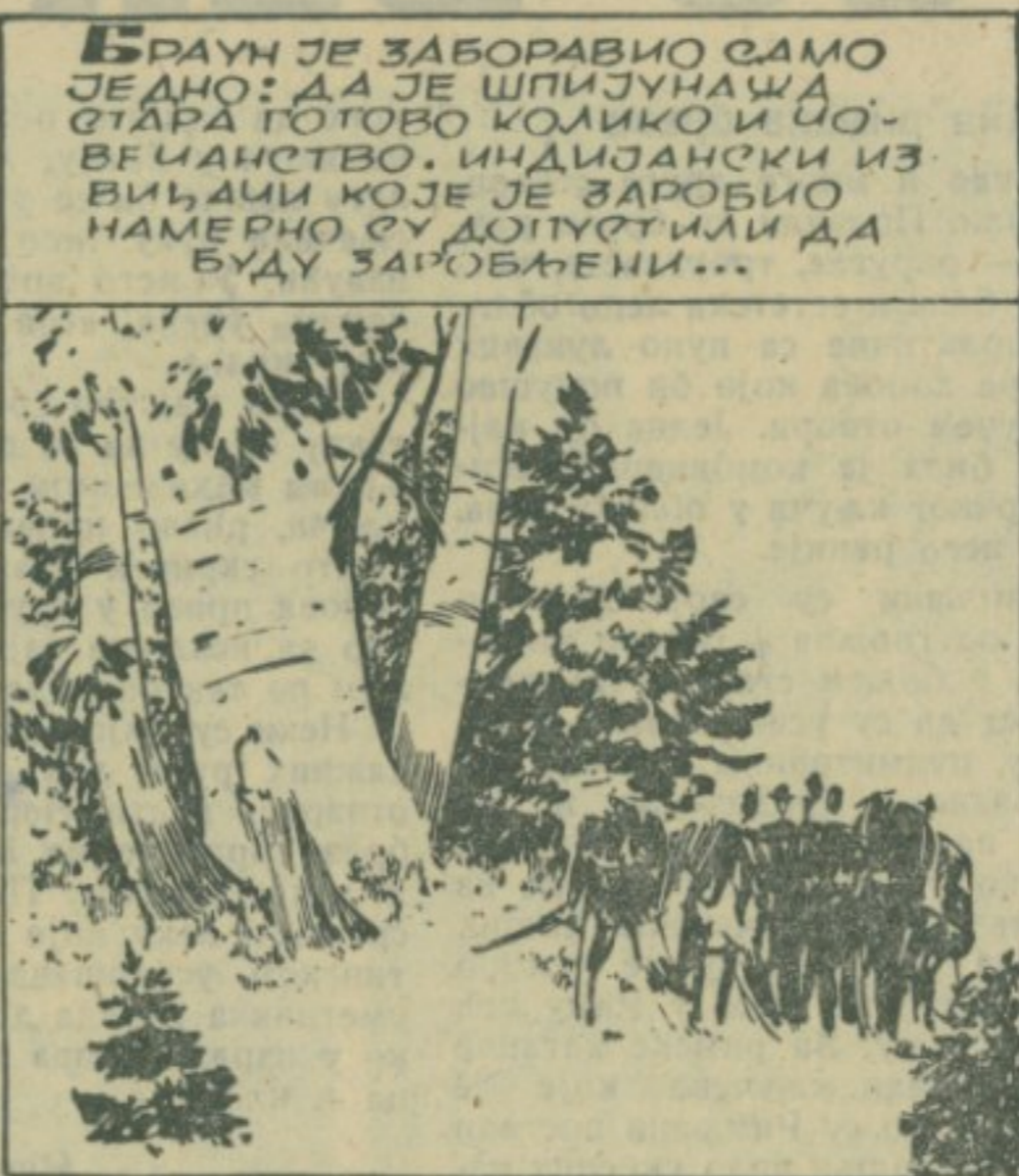
ОВАЈ ИЗРАЗ САМ ПРОСТО МОРАО ДА ОБЕКОВЕЧИМИ

БИК КОЈИ СЕДИ

ТАКО ЈЕ БРАУН СТИГАО ДО ВЕЛИКОГ МОГОРА. ИЗГЛЕДАЛО ЈЕ ДА СЕ ИНДИЈАНЦИ ОДЕЉАЈУ ПОТПУНО БЕЗБЕДНИ...

ЗАПОСЕЛИ СМО СВЕ СТРАТЕГИЈСКЕ ТАЧКЕ. КАД ОТВОРИМО ВАТРУ, НИЈЕ ДАН НАМ ИНДИЈАНЦИ НЕЋЕ УМАЊИ!

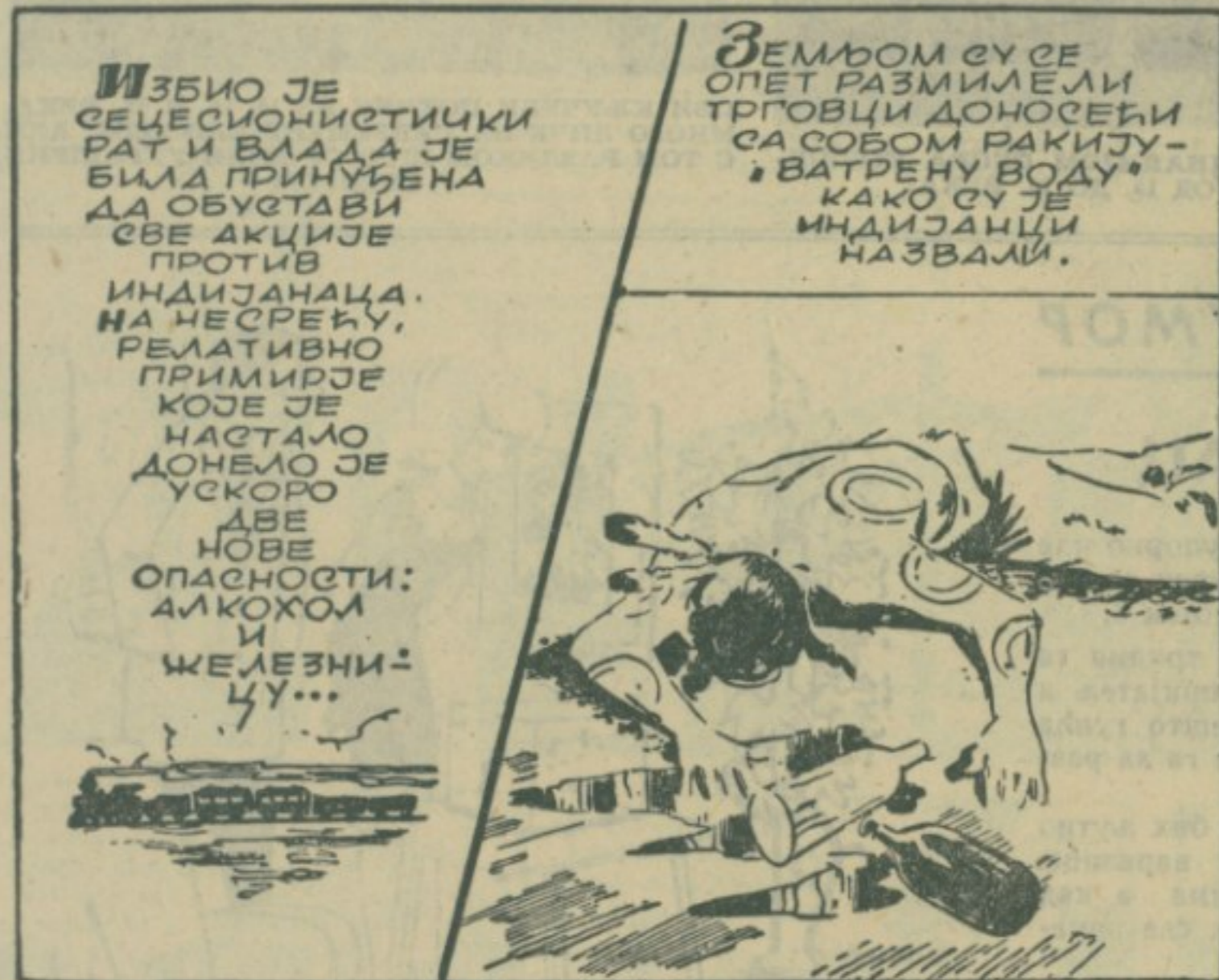
БРАУН ЈЕ ЗАБОРАВИО САМО ЈЕДНО: ДА ЈЕ ШПИЈУНАЖА СТАРА ГОТОВО КОЛИКО И ДОВЕРЉИВОСТ. ИНДИЈАНЦИ ИЗ ВИЉАЦИ КОЈЕ ЈЕ ЗАРОБИО НАМЕРНО СУ ДОПУСТИЛИ ДА БУДУ ЗАРОБЉЕНИ...

... И КАДА ЈЕ С ДРВЕЊА ПОМЕТЕЛА КИША ОД СТРЕЛА БРАУН ЈЕ ИЗДАХНУО И НЕ СХВАТИВШИ ДА ЈЕ УПАО У КЛОПКУ КОЈУ МУ ЈЕ ТАКО БЕШТО ПОСТАВИО БИК КОЈИ СЕДИ...

ТА ПОБЕДА ДОНЕЛА МУ ЈЕ ЈОШ ВЕЋИ УГЛЕД МЕЂУ ИНДИЈАНСКИМ ПЛЕМЕНИМА...

ИЗБИО ЈЕ СЕЦЕСИОНИСТИЧКИ РАТ И ВЛАДА ЈЕ БИЛА ПРИНУЂЕНА ДА ОБУСТАВИ СВЕ АКЦИЈЕ ПРОТИВ ИНДИЈАНАЦА. НА НЕСРЕЋУ, РЕЛАТИВНО ПРИМИРЈЕ КОЈЕ ЈЕ НАСТАЛО ДОНЕЛО ЈЕ УСКРОМ ДВЕ ОПАСНОСТИ: АЛКОХОЛ И ЖЕЛЕЗНИЦУ...

ЗЕМЉОМ СУ СЕ ОПЕТ РАЗМИЛЕЛИ ТРГОВЦИ ДОНОСЕЋИ СА СОВОМ РАКИЈУ - 'ВАТРЕНУ ВОДУ' - КАКО СУ ЈЕ ИНДИЈАНЦИ НАЗВАЛИ.

ЗА 'ВАТРЕНУ ВОДУ' И ВАТРЕНО ОРУЏЈЕ ТРГОВЦИ СУ У БЕСЦЕНЈЕ КУПОВАЛИ СКУПОЦЕНА КРЗНА...

САМО У СТИЛУ...

— Јаче веслајте, центлеми! — наређује смејући се кормилар. — У ствари, то су чланови познатог лондонског веслачког клуба, само су се за ову прилику обукли у специјална одела. Разлог је тај што се један њихов друг венчао па су сви чланови осмерца обукли фракове и покрили главе цилиндрима. Али у овим оделима они се не сналазе тако лако као кад су у спортским дресовима па се десило да се један од њих омакао и пао у воду.

КАМУФЛИРАНИ ПЕТРОЛЕЈ

Једна петролејска компанија открила је ново налазиште нафте и земног гаса у самом центру Лос Анђелоса. Јасно је да усред града није било могућно подићи петролејски торањ. Компанија ипак није одустала од уносног посла. Да изглед уличи не би био покварен, торањ за бушење изграђен је у облику модерне грађевине: Лос Анђелос је добио још један облакодер.

Брже и јефтиније

Управа једног хотела у Амстердаму решила је да, у недостатку хотелског особља, уведе неке новине. Уместо обичних душера постављени су гумени који се притиском на дугме пуне и празне, а уместо платнених чаршава постељина од папира, коју гости после сваке употребе сами бацају.

ТЕЖАК ПРОБЛЕМ

Алек Портер, председник Елизабете II и принца Филипа. Председник Портер био је принуђен да упутити апел свим званицама које су присуствовале пријему да врате нестале предмете. А званице су били: чланови општинске управе и јавни и културни радници из Дарлингтона са својим сучаст енглеске краљице

НЕ КУПАЈТЕ МАЧКЕ!

Мачка 11-годишње Анђеле Тиганте из Рима била је бела али кад је изашла из подрума са угљем она то више није била. „Мамина машина за прање рубља вратиће јој некадашњу свежину и лепоту“ — помислила је девојчица. Пажљиво је спустила мачку у бубањ и опрезности ради притиснула дугме „осетљиве тканине“. Небројени обртаји за неколико минута и — купање је завршено. Девојчица је отворила вратанца и тада је из бубња искочила не слатка лепа мачкица него права фурија. Ујела је Анђелу за нос и побегла да се више никад не врати.

Сићничав полицајац

На авенији Мејн у Паризу један инжењер нашао је пакет и похитао да га преда најближој полицијској станици. У пакету је било дванаест скупочених часовника са златним наруквицама. Бележе њи личне податке поштеног налазача, дежурни полицајац је узгред приметно: „На огрлицу вашег пса не видим марку“. Инжењер је признао да је пропустио рок плаћања по резе на пса. На лицу места морао је да плати казну.

»ОКОВАНИ« ЗИМСКИ КАПУТИ

У кроју ових зимских капуца намењених младима нема ничег новог. Они имају џепове, мале окрватнике, рукави су углавном лени или раглан и — то би било све. Али — то ипак није све! Најважнији је „оков“ од метала који овим једноставним моделима даје обележје најновије моде за младе. Као што видите на фотографији, металних дугмади има у изобилију. Али, не само дугмади, већ и свакојаких „нитни“: на појасу, на џеповима, на рукавима, на „еполетима“. Због ових металних украса девојке ће ове зиме помало личити на војнике или нека друштва „униформисана лица“.

КАД СУ ОДРЕШЕНЕ РУКЕ

Продавци млека у Бразилији, главном граду Бразила, имају одрешене руке. Чак и на улицама, наочиглед пролазника, млекарија разблажује млеко до миле воље. Један власник млекаре усудно се чак да на врата свог дућана истакне ценовник за три врсте млека: природно млеко, литар 60 крузероса, са мало воде 55, а са много воде 40 крузероса. Разуме се, ово најјевтиније млеко купују већином становници најсиромашнијег дела Бразилије.

НЕОБИЧАН ВОДИЧ

„Водич у тишину и мирне хотеле“ назив је књиге у којој су на 167 страна наведени хотели и приватни пансионери у Паризу и унутрашњости Француске, који се одликују тишином. Као најмирнији крај препоручује се Вител, а у Паризу свега 22 туристичка објекта долазе у обзир за људе жељне мира и тишине.

„Водич у тишину и мирне хотеле“ издала је француска Лига за сузбијање буке. Она сваке године „Златном палмом тишине“ одликује оне који највише допринесу сузбијању буке.

ОСАМ МЕСЕЦИ НА ВОДИ

Колико човек може да издржи без хране? Једну седмицу, две? Варате се, дуже, знатно дуже: 249 дана само на води и витаминима. Тако лечи од гојазности шкотски лекар Томсон. Група од тринаест његових пацијената гладовала је од 25 до 249 дана. Најупорнији су успели да ослабе и по 44 килограма. У просеку за 39 дана гладовања пацијенти су губили по 11 сувишних килограма.

БАРБАРА ХАРИСОН, ЖЕНА ДИРЕКТОРА ЕНГЛЕСКОГ ПРИРОДЊАЧКОГ МУЗЕЈА У САРАВАКУ, У СЕВЕРНОМ ДЕЛУ ОСТРВА КАЛИМАНТАН, ПОДИЗАЛА ЈЕ, ГАЈИЛА И ВАСПИТАВАЛА ОРАНГУТАНЕ-СИРОЧИТЕ. ОВО СУ ИЗВОДИ ИЗ ЊЕНОГ ДНЕВНИКА

Прво, сасвим малог орангутана нашао је мој супруг децембра 1956. године у близини малог насеља на ивици дунгле. Малишан који је остао без мајке, жалостиво је пиштао. Када га је донео нашој кући, мали орангутан је, угледавши ме, с поверењем пружио шапацице. Савладавши нелагодност, узела сам га у руке.

Мали орангутан је био мучкарчић. Назвала сам га Боб. Било му је тешко да се привикне на живот у условима нове и њему непознате средине, толико различит од живота у слободи. Веома брзо навикли смо на њега и заволели га; то осећање је, изгледа, било узајамно. Једном се мој муж радећи нешто у бањи повредио. Ја сам му превила рану. Боб је присуствовао и рањавању и превивању. Све до вечери био је узбуђен и ожалостан и брижно је, заштитнички, свуда ишао за рањеником.

Бобово присуство у кући побудило је наше интересовање за орангутане. Боб је био диван. Подсећао би на дете када би се нежно привијао уз мене или пажљиво слушао појке мог мужа.

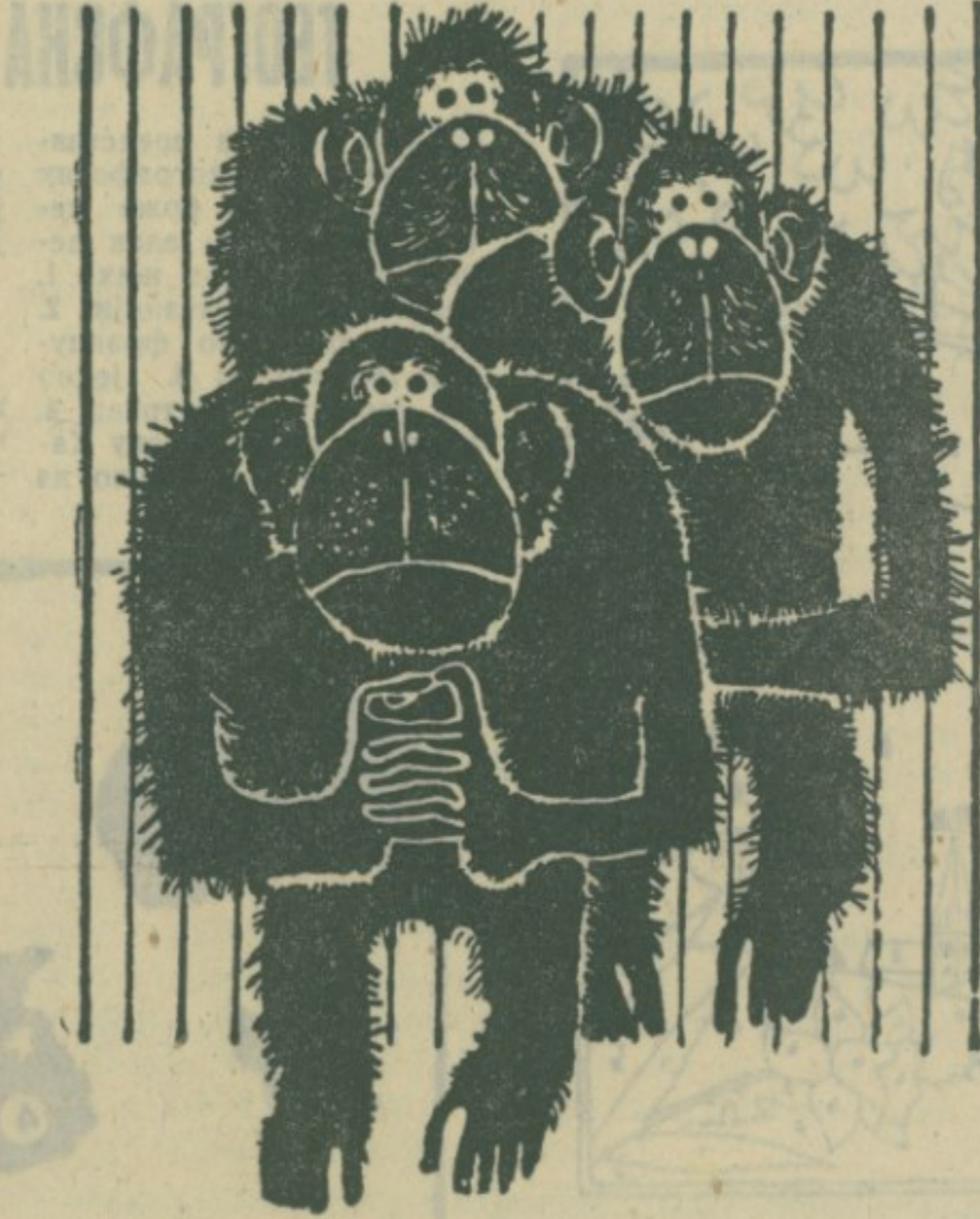
Сградили смо му у врту неку врсту покривене терасе. Уместо зице, на коју би се могао озледити, ставили смо конопца од пластичне масе. У дубини кавеза разапели смо још неколико ужади и поставили сандук-постелу. Петнаестогодишњем Бидају, бистром момчићу Малајцу, било је поверено старање о кавезу и Бобу. Мали орангутан веома се везао уз свог „стараоца“. Када му је нешто требало (најчешће је осећао потребу за друштваом) урлао је до промуклости све док се Бидај не би појавио.

Једном недељно се Боб купао. Прво купање га је страховито уплашило али касније му је то постала најомиљенија забава. Пре почетка купања Боб би свечано обавијао главу пешкиром као турбаном. Понекад је било тешко стрпати га у калу. Али, пристајао је без противљења ако би у калу најпре ушао Бидај. У њега је имао поверења и покорно би за њим улазио у воду. Боб је волео шалу: често је прскао водом и гађао сапуном свог пријатеља и стараоца.

Када је Боб навршио три године, морали смо одлучити шта ћемо с њим: или да га постепено привикавамо на живот у дунгли или да га дамо неком зоолошком врту. Дуго смо о томе размисљали, све док нам у руке није допала фотографија малог орангутана-женке из Зоолошког врта у Сан-Дијегу, у Калифорнији. Звала се Ноел и изгледала нам је да је Бобова вршњациња. Написала сам писмо директору зоолошког врта и понудила му Боба као младожењу за Ноел.

Недељу дана после Бобовог одласка — из Сингапура је авионом отпутовао за Калифорнију — добили смо писмо од главног ветеринара зоолошког врта: „Ваш Боб је немогућ! Ускоро по доласку успео је да некако утекне из свог кавеза и да оде до заграђеног простора за пингвине. Нисмо веровали својим

очима када смо у алејама зоолошког врта угледали необичну процесију: вашег

орангутана на челу „чете“ узбуђених пингвина који су, ге-

ПРИРОДА И ЉУДИ

РАЗВЕЈАО СЕ МОЈ САН

гајући се, покушавали да држе корак са својим предводником и ослободиоцем. Како је успео да отвори капију на двооришту пингвина, остало је тајна.

У нашем дому појавио се други мали орангутан — Ева. Остала је без мајке и некако залутала у једну домородачку колибу. Домаћини су је продали неком трговцу који је с њом лоше поступао и слабо је хранио. Била је толико слаба и уплашена да смо

станиште. Сваког дана праве себи гнездо у којем спавају покривајући се гранчицама и лишћем. У јутро га напуштају и за следеће спавање граде ново гнездо тамо где им се, док лутају дунглом, приспава. У том лутању протиче им живот.

Угледавши орангутана како гради лежај, Суренг ми је објаснио:

— Они су задовољни малим. Али, то је само кад су у условима потпуне слободе. У заробљеништву се разболевају и могу да угину од меланхолије. Само рђави и глупи људи уображавају да се одрасли орангутан може претворити у домаћу животињу.

Добили смо нове станаре: малог орангутана кога смо назвали Нигелом и једногодишњаке Френка и Била. За њих смо један део нашег врта уредили као дунглу. На дрвеће смо окачили дневне плодове, између грана разапели ужад — да бисмо им омогућили да се бава гимнастиком.

У почетку су се верали на дрвеће, утркивали се, чак и правили примитивне лекаје. Била сам на седмом небу кад је једног дана Нигел одбио да сиђе с дрвета да би попио чашу млека задовољивши се плодом дуријана којег је сам узабрао. Шест дана је Нигел спавао у гнезду које је сам направио. Будно се рано и одлазио да тражи храну. Остали орангутани су се дању поводили за Нигелом, али би увече силазили с дрвећа да би спавали у кавезу. Радије су остали гладни но да се сами постарају за јело. Чак се и Нигел, откривши да се његова сабраћа туђе од њега и његовог начина живота, одрекао даљих апатија. И њим је омадала апатија.

Орангутани су веома rado-знали. Отуд и њихово стално скитање по дунгли. Наши васпитаници су брзо упознали све тајне кутке нашег врта и тај ограничени простор као да их је притискао. Али, нису се усуђивали ни нос да промоче изван његових граница. Постали су лени. Не, у дунгли би — ако бисмо их пустили на слободу — били потпуно беспомоћни. Еви смо нашли место у берлинском Зоолошком врту. Бил је био послан у Белгију. Нигел и Френк у — Хамбург.

Орангутане је веома тешко одгајити у заробљеништву. Изван своје природне средине они тешко доживе зрелост. Због тога их у свим зоолошким вртovima света нема више од 250. Још првих дана нашег стољећа један орангутан је коштао отприлике један долар док им је данас живот орангутана у слободи цена 5.000 долара.

За време свог путовања свином наш енергични Нигел последњи пут је блеснуо својим авантуристичким духом. Ослободивши се некако из кавеза, који се налазио у репу авиона, најједном се створио у пилотској кабини са службеном авијатичарском капом на глави. Капу је уз пут скинуо с чивилука. Тај његов „подвиг“ изазвао је сензацију и срдачан смех посаде.

Када сам на аеродрому угледала камион с кавезом у којем је био Нигел ја сам се, признајем, расплакала. Нека жена ме је запитала шта ми је?

Ниге могла ни да слути да је мој сан био везан за мајмуне.

— Развејао се мој сан! — одговорила сам јој.

СЛИКЕ УМЕТНИКА КАМПАЛАНСА

Године 1957. изишла је монографија шпанског писца Макса Ауба. Монографија је била посвећена његовом земљаку Хозеу Торезу Кампалансу. У њој је био описан животни пут Кампаланса, а нарочито је било истакнуто његово пријатељство са Пикасом.

Године 1958. у Мексику је отворена прва Кампалансова изложба слика. Свих 40 слика, колико је било изложено, одмах је распродато. После тога Макс Ауб је изјавио да уметник Кампаланс никад

није ни постојао, него је све слике он сам насликао. Новинари су поставили питање откуд фотографија у књизи на којој се виде заједно Кампаланс и Пикасо.

— То је проста ствар — одговорио је смејући се Ауб. То је фото-монтажа. Са Пикасом стоји непознати фудбалски навијач, а његова фотографија је изрезана из неког старог журнала.

Утврдило се да је и Пикасо знао за ову Аубову шалу.

ПАЖЉИВО РУКОВАТИ

Француском научнику Геј-Лисаку (1778—1850) биле су неопходне стаклене посуде од специјалног стакла за вршење огледа. У то време оне су израђиване у Аустро-Угарској, па их је научник тамо и наручио.

После извесног времена посуде су испоручене научнику, али су на граници царинске власти задржане пошиљку и тражиле велику царину. Научник није био у стању да плати тако велику суму, па су посуде враћене фабрици.

Познати немачки науч-

ник Александар Хумболт, пријатељ Геј-Лисака, нашао је излаз. Он је наредио да се све посуде брижљиво затворе, спакују у сандуке и да се на сваком сандуку напише етикета: „Немачки ваздух! Пажљиво руковати!“

Ускоро је Геј-Лисак добио стаклене посуде и без плаћања царине. Царински службеници нису могли пронаћи у својим књигама параграф о царинињу „немачког ваздуха“.

ОТВОРИ ОЧИ

УЗБУЂЕЊЕ У КОКОШИЊЦУ

У освит зоре из кокошиња се разлегло узбуђено и уплашено кокодакање. Толико је било гласно да је и пасчувар дотрчао да види шта се догађа. Петао је узалуд покушавао да смири кокошке. Нису престале да какоћу ни када им је донео њихову омиљену послатицу: дугачку и прилично угојену глисту.

Шта је изазвало толико узбуђење? У кокошињац се за време но-

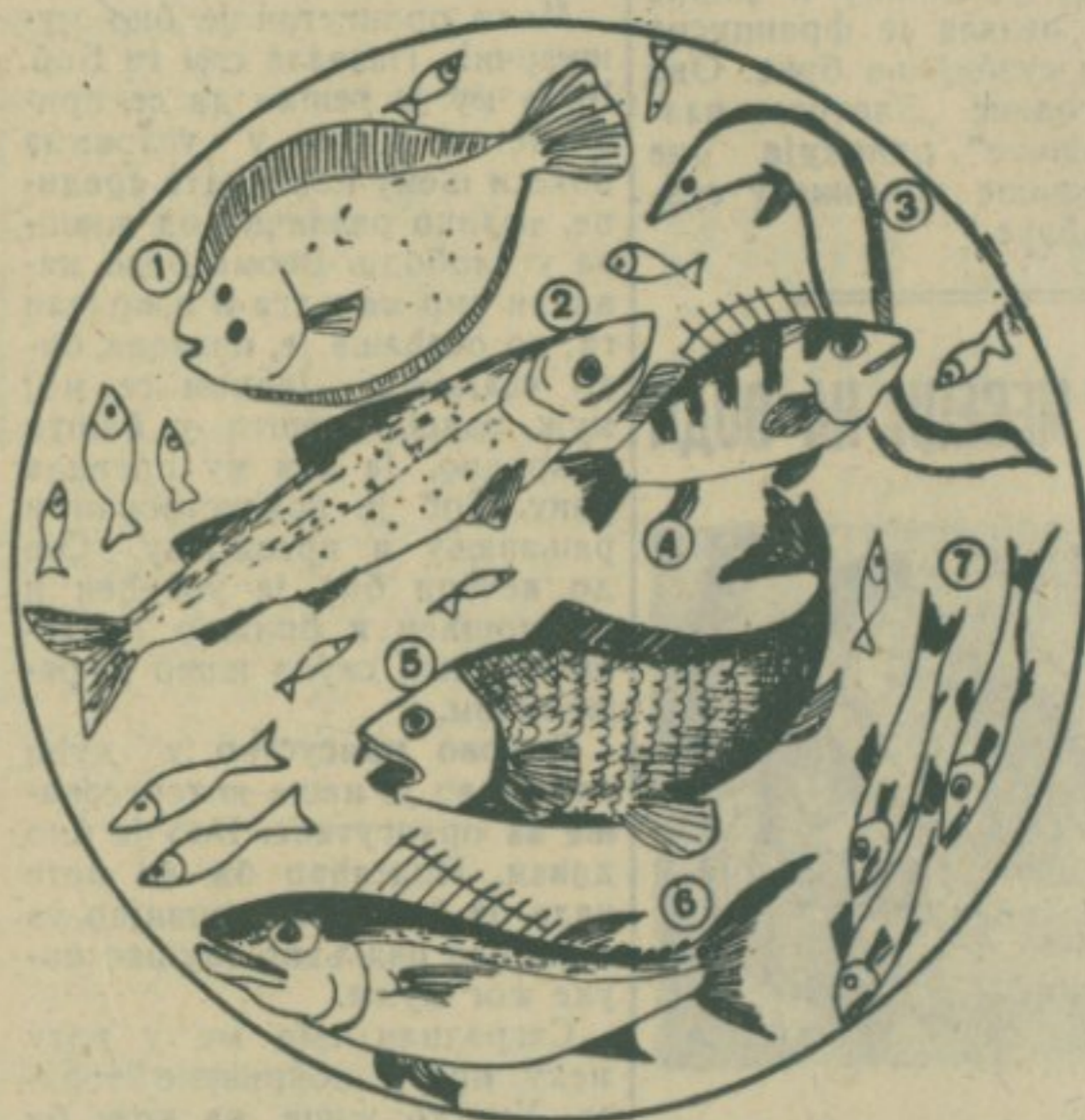
ћи увукао један незван гост. Било му је хладно а знао је да у кокошињацу има сламе у коју се може завући и мало угрејати. Ко је уљез? Загледајте добро слику са свих страна па ћете га открити.

Одговор:

Меху кокошке се увукао један незван гост. Било му је хладно а знао је да у кокошињацу има сламе у коју се може завући и мало угрејати. Ко је уљез? Загледајте добро слику са свих страна па ћете га открити.

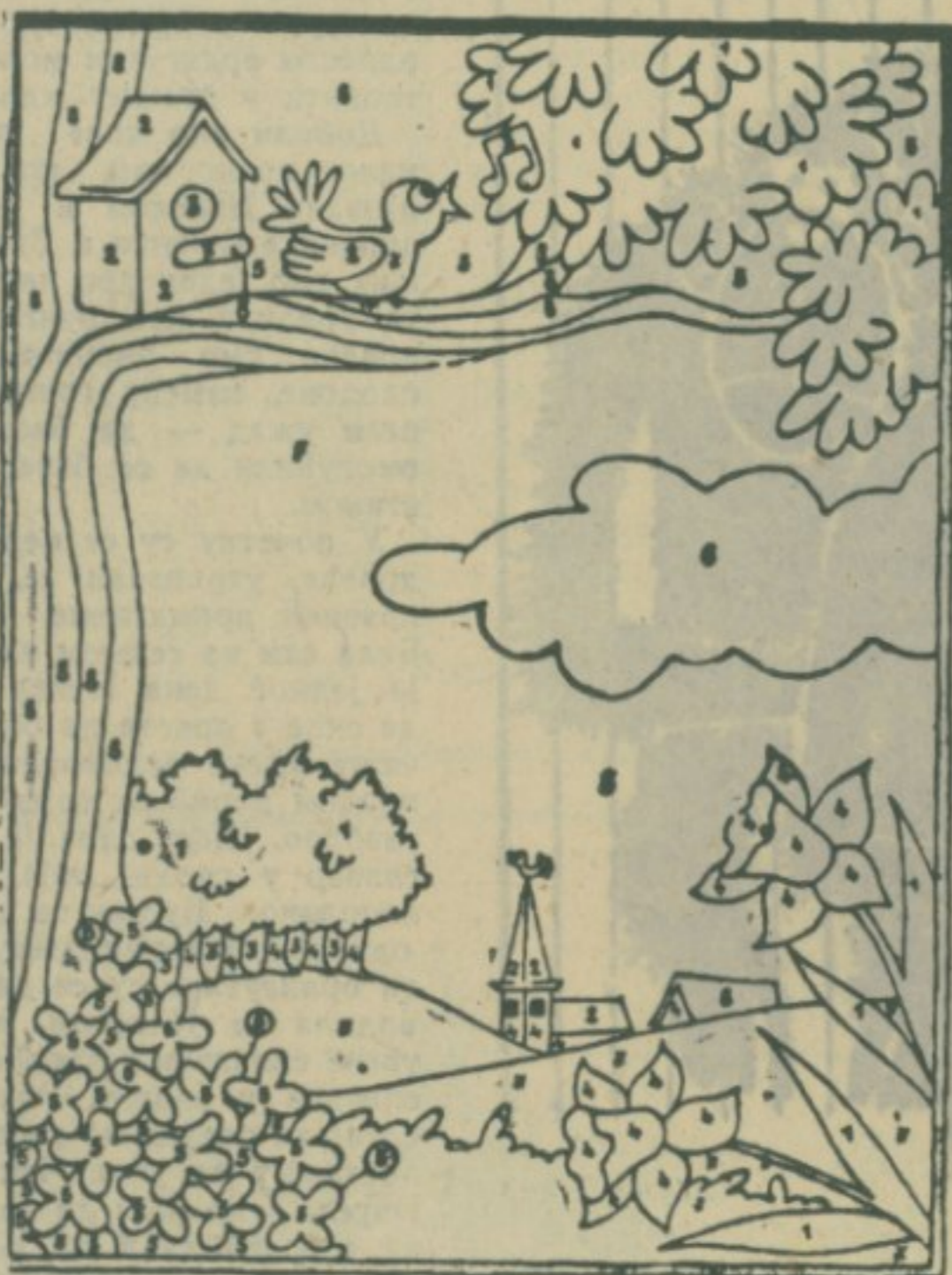
ЗА ОНЕ КОЈИ ПОЗНАЈУ ЖИВОТ РИБА

Девојчица на слици добар је познавалац риба. Јако се зачудила кад је видела овај цртеж на коме је илустратор помешао слатководне и морске рибе. Знаш ли ти која риба у којој средини живи?

Одговор: 1. ивер живи приобално у Средоземном мору, Атлантику, Северном и Балтичком мору, на ушћима река, а залази дубоко и у слатку воду (у Темзи

до Лондона и у Лаби до Магдебурга); 2. пастрка живи у слаткој води; 3. јегуља живи и у слаткој и у морској води; 4. греч је језерско-речна риба, залази и у слане воде. Распрострањен је по слатким водама Северне Азије и Европе (осим Пиринејског полуострва); шаран живи у низијским водама тихог тока или стајаним водама; 6. туна је морска риба; 7. сардела је морска риба.

За мале црџаче

Овај леп цртеж биће још лепши ако се будеш придржавао нашег упутства и поља обележена бројем 1 до 8 обојиш зеленом бојом; број 2 црвеном; број 3 окер; број 4 тамноплавом; број 5 светлоплавом; број 6 белом; број 7 жутом и број 8 сивом бојом.

ГЕОГРАФСКА ЗАГОНЕТКА

Знаш ли шта представља ових шест географских силуета? Да се брже сетиш, ево ти по један детаљ о свакој од њих: 1. налази се у Океанији; 2. југозападни део француске територије; 3. једно од јапанских острва; 4. залив на североистоу Канаде; 5. ледено острво на

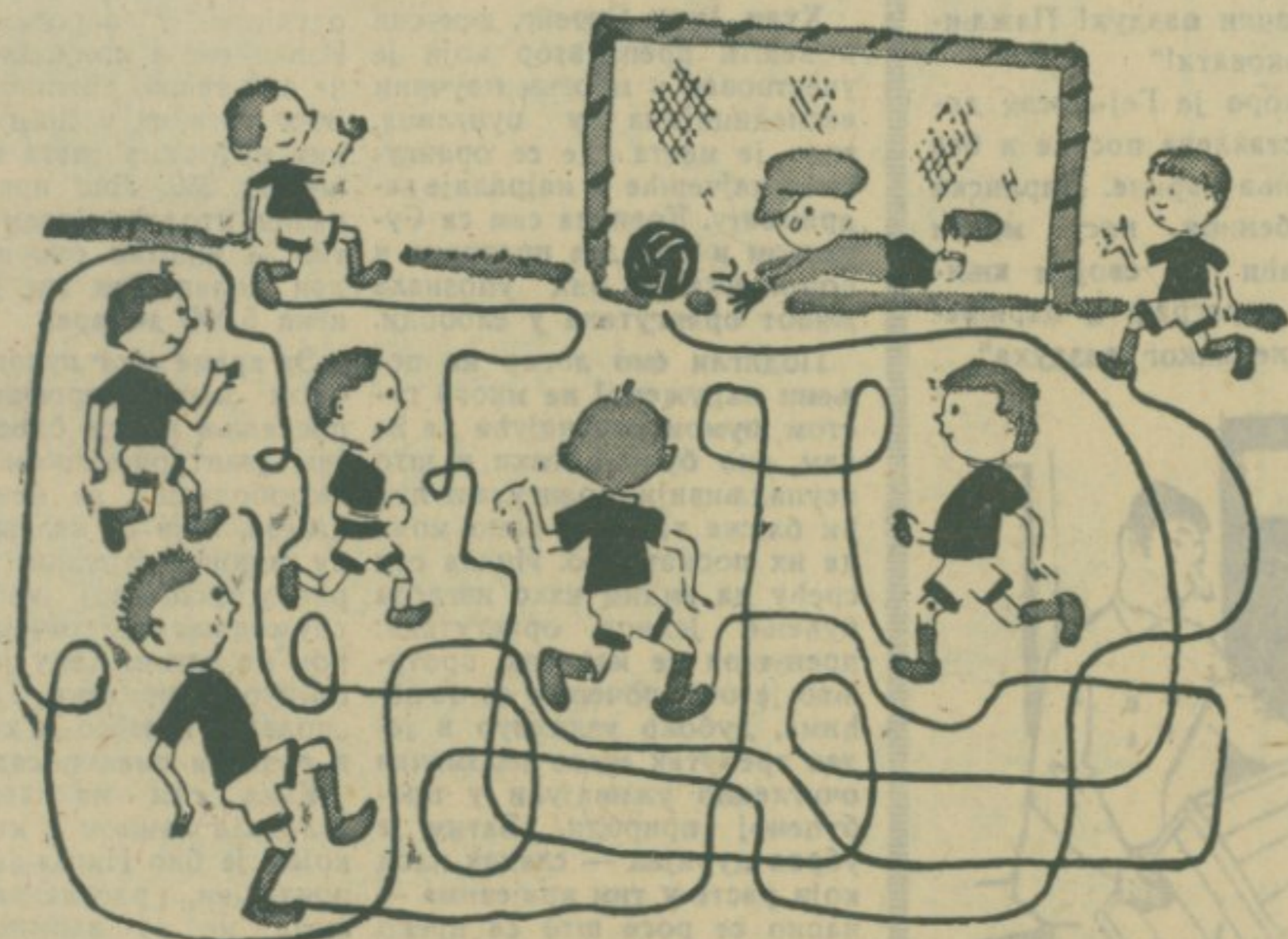
северу Америке и 6. земља у Карипском мору у којој је главна грана индустрије производња шећера.

ОДГОВОР:

1. Аустралија; 2. Жиронда; 3. Хонгконг; 4. Халифакс; 5. Гренланд; 6. Куба.

ГУЖВА ПРЕД ГОЛОМ

Зачас су на време одмора саставили тим. За први дан гол. Свако је од деваца постигао по гола. Који је од деваца постигао највише голова? Који је од деваца постигао најмање голова? Који је од деваца постигао највише голова? Који је од деваца постигао најмање голова?

Загонетне питалице

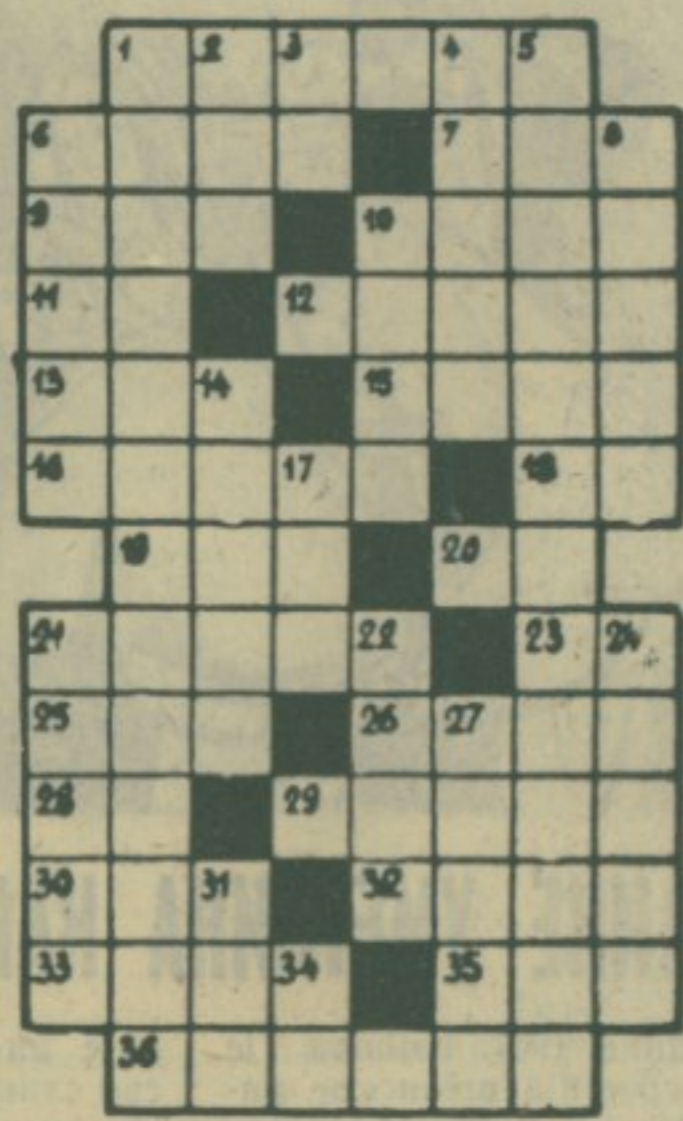
- Где се вода најскупље продаје?
- Где у вола има највише меса?
- Зашто беле овце више једу него црне?
- Зашта се коњ води на воду?
- Кад је коњ најтежи?
- Кад се коси сено?
- Ко увек кука, а девојка му није?
- Која је вода без песка?
- Која је риба најмања?
- Ко све језике на свету зна?
- Шта је веће кад му се одузима, а мање кад му се додаје?

Одговор: 1. У апотеци; 2. Под кожом; 3. Јер има више белих оваца; 4. За улар; 5. Кад ти стане на ногу; 6. Сено се не коси никад, него трава; 7. Кукавица; 8. Суза; 9. Она којој је реп најближе глави; 10. Одјек; 11. Јама.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Водоравно: 1) град у Перуу, 6) кикот, 7) једноцифрен број, 9) аустријска новинска агенција, 10) Филозофско дело Жан Жак Русоа, 11) иницијали познатог немачког историчара (1795—1886), 12) кратка мудра изрека, 13) америчка филмска глумица (Дорис), 18) трчање у природи, 16) спуштање нивоа морске површине, 18) иницијали нашег књижевника („Васа Респект“), 19) планина на Криту, 20) Лудолфов број, 21) наш стопотенисер, 23) један зачип, 25) лична заменица, 29) опера Пјетра Масканија, 28) лична заменица, 29) покрајина у Турској, 30) позади, 32) малајско лудило, 33) ишчекивање, 38) показна заменица, 36) плод штитоног кестена.

Усправно: 1) уметнички правац у Европи крајем 19. века, 2) врста папагаја, 3) узвик, 4) починак, 5) драма Артура Милера, 6) књиговодствени термин, 6) рибар, 10) амерички певач забавних мелодија (Поп), 14)

део једренака, 17) део течности, 21) место у Ванату, 23) опера Ђезепа Вердија, 24) град у Јапани, 27) познати француски бактериолог (Гастон), 31) речно острво, 34) мера за површину.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) мед, 4) сом, 7) Ђермонтов, 10) Арг, 11) о-са, 12) Ги, 13) Зак, 15) кг, 16) амал, 18) рива, 20) Ела, 21) еза, 22) Итака, 25) ова, 27) ала, 28) уво, 31) Јастребац, 34) ВТ, 35) Ист, 38) не, 37) анал, 39) Овен, 41) Ром, 42) Аца.

Усправно: 1) Мериме, 2) ерг, 3) дм, 4) си, 5) Ото, 6) Москва, 7) лага, 8) ока, 9) вага, 13) злато, 14) Крека, 17) али, 19) иза, 23) аверс, 24) платно, 28) Иванец, 27) ајвар, 28) ас, 29) УБ, 30) оцена, 32) тил, 33) ето, 38) ам, 40) ВА.

искуство стекао у радњи свога оца који је трговао дијамантима.

Када би Бравад добио све сигурне податке на коме се броду налазе дијаманти, он би затражио помоћ од британског адмиралитета да ступи у акцију. Према количини дијаманата употребљавале су се и поморске формације, па су често учествовале и подморнице.

Дијаманти на палуби

Депеше које је Бравад слао адмиралитету биле су исцрпне и прецизне. Често су капетани енглеских бродова или подморница претресали само одређени део осумњиченог брода, да би запленили одређени сандук или да би претресли лице одређеног описца, да би проверили његово лажно и право име, па би, најзад, дра-

...шпагету дугачку 8.765 метара тешку 82,5 килограма начинио је један мајстор у близини Вероне у Италији, По-

духвато се овог нима-до лаког посла због оп-кладе.

... стари Египћани били су први народ који је на гробове својих покојника стављао цвеће. Они су чак знали да то цвеће препарирају тако да је дуго остајало свеже. У гробницама фараона истраживачи су касније нашли остатке више од 200 врста цвећа и других биљака.

... управа једног новог хотела у америчком граду Лас Вегасу морала је да затвори 13. спрат, јер су суже-

верни гости упорно одбијали да станују у ње му.

... у Луксембургу употребљавају као званичну валуту белгијски франак.

... рачуна се да један писмоноша превали

5.000 километара у току једне године.

РАТ ЗА ДИЈАМАНТЕ »У ГЛОБУСУ«

Британска обавештајна служба да би спречила снабдевање нацистичке Немачке дијамантима, организовала је службу која је контролисала готово све морске путеве на свету.

Човек који је руководио циновском организацијом за борбу против шверцера дијаманата у прошлом рату, а за рачун британске обавештајне службе, звао се Симсон Бравад. Он је нацистичкој Немачкој нанео огромну штету, јер се докопао огромних количина дијаманата са многих трговачких бродова и чамаца који су превозили овај драгоцен материјал за потребе немачке ратне индустрије.

Како је Бравад успео да изврши овај задатак, унеколико ћемо се уверити ако завримо у његов штаб који се налазио у великој вили удаљеној око два километра од Пикадилија. Ни најближа околина није познавала ни Бра-

вада, ни особље његовог заједничког штаба.

Све је на изглед било обично у овоме штабу. Чим се уђе у прву просторију добија се утисак да се налазите у обичној канцеларији. За столовима су седеле три жене и марљиво радиле свој посао. Пред њима се налазио разни канцеларијски материјал. У ствари, то им све није требало, јер оне нису обављале никакав административни посао.

Једино што је падало у очи посетиоцу то су били телефони на столовима ових жена. Свака жена имала је по неколико апарата и то у разним бојама.

Из ове канцеларије се улазило у Бравадову канцеларију, у којој се он у ствари већма мало задржавао. Ту се на-

лазио један сто, две фотеље и неколико телефона црне боје.

Два корака иза Бравадових леђа налазио се један зид. Када је Бравад хтео да види на којим се координатама морске пучине налазе дијаманти, притиснуо би једно дугме и цео зид би ишчекао за десетак секунди. Појављивала се огромна сала, која није имала као друге собе усравне зидове, него је цела њена унутрашњост личила на унутрашњост циновског глобуса. Све стране глобуса биле су обојене разним бојама. Море плаво, а поједини делови континента другим бојама.

Ти зидови су били од метала и намагнетисани. По њима се нечујно кретали минијатурни бродови у боји.

Невидљиве патроле на пучини

У овај Бравадов циновски систем који је контролисао шверц дијамантима биле су укључене све британске обавештајне службе, а и други „извори“ уколико су могли

користити Браваду. Све њихове информације долазиле су до оних телефона код девојака у првој соби. У ствари, то су били само на изглед телефони, а заправо су били електронски уређаји помоћу којих су жене померале бродове на глобусима онако како су добијале информације.

Бравад је у глобусу посматрао кретање свих трговачких и ратних бродова савезничке и непријатељске флоте. Контролисао је Тихи и Атлантски океан и Средоземно море. Пратио је бродове који су пристајали и напуштали докове оба америчка континента и обале Африке, затим је пратио бродове у шпанским, португалским, јаванским, турским и грчким водама. Он је водио циновски рат за дијаманте, „гусарио“ је пучинама, заустављао бродове, претресао посаде, проверавао документа и товари и никада се није преварио, јер је огромно

гоцени дијаманти били сигурно пронађени.

У јесен 1943. године Бравад је затражио од адмиралитета да се претресе палуба једног јужноамеричког трговачког брода, који је превозио угља за Шпанију. У сандуцима који су безазлено били разбацани по палуби пронађено је 700 килограма дијаманата. На једном португалском броду који је пловио за Северно море пронађено је у појасима за спасавање око 300 килограма драгог камења. Бравад је био обавештен да је немачка обавештајна служба ставила дијаманте у појасе за спасавање и утоварила их у овај португалски брод у лисабонској луци.

Симсон Бравад био је одлично информисан о утовару дијаманата и о главним јунацима који су их кријумчарили у свим већим светским лукама.

ЈЕЗЕРО НАЈ... НАЈ...

Сва језера на Земљи, а има их бар преко пола милиона, обухватају укупну површину од 2,7 милиона кв. км. То сачињава 1,8% од укупне површине копна. Има их и на залеђеном континенту — Антарктиди, на ивици Сахаре, на висоравнима Тибета и у дубоким депресијама копна.

Највеће језеро по површини је Каспијско, које совјетски географи називају морем. Вода му је слана. Оно представља у суштини остатак мора, које се пре више милиона година простирало од долине Роне у Француској па до Средње Азије. Каспијско језеро се простире у правцу север-југ 1.200 км, што одговара растојању од Будимпеште до Пелопонеза у Грчкој, док му је највећа ширина 560 км. Његов ниво је нижи за 28 м од површине Црног мора. Стога Каспијско језеро представља истовремено и највећу депресију на Земљи. Површина му је 372.000 кв. км. У његовим водама живе не само фоке, које су тамо дошле у време Леденог доба, него и огромна јата харинги, кечиге, беле и риласте јесетре, шарани, сом, смућ и друге врсте риба.

На Каспијском језеру су запажени и највиши језерски таласи. Висина им досеже 11—12 м, а дужина до 200 м. Дакле, таласи на Каспијском језеру већи су од таласа на пучини Средоземног мора. Они су пре

ко два пута већи од таласа на Јадранском мору!

Највеће европско језеро је Ладога. Његова површина је 400 кв. км. У њему се налази око 500 острва. Највећа му је дубина 225 метара. И у његовим водама живи више врста риба, као и фоке. Оне се могу видети на сантама, које из језера плове Невом кроз Лењинград и даље у Фински залив Балтичког мора.

Најдубље језеро је Балкаско. Оно се налази у источној Сибири. Његов ниво лежи на 455 м надморске висине, а највећа му је дубина 1.620 м. Посматрајући Балкаско језеро на картама малих размера, какве су у нашим атласима, нисмо у стању да уочимо његову величину. Оно се простире у дужини од 636 км, што одговара растојању између Ријеке и Ниша, док му је највећа ширина 79 км — приближно једнако растојање између Београда и Новог Сада.

Балкаско језеро има и најпровиднију воду. У јулу и децембру загуњена бела кружна плоча, чији је пречник 60 см, види се до дубине од 40 метара!

Балкаско језеро је вероватно и најстарије језеро на Земљи. То потврђује његов живи свет: 70% врста које живе у Балкаском језеру не могу се наћи ни у једном другом језеру у свету. Међу његовим занимљивим рибама треба по-

менути голомјанку, која рађа живе младунце, а не леже их као остале рибе из икре. Треба истаћи и балкаску фоку, која се „уселила“ у језеро током Леденог доба, долазећи из Северног Леденог океана. Живи свет најстаријег језера на Земљи проучава Лимнолошка станица Академије наука СССР. Оно је сада једно од најбоље проучених језера на Земљи.

Када је реч о најстаријим језерима обавезно треба поменути и наше Охридско језеро. Његов басен стар је најмање 3—5 милиона година. У његовим водама има неких сунђера, који се могу наћи још само у Каспијском и Балкаском језеру. Због велике старости и неких сличности са живим светом језера из далеког Сибира, Охридско језеро је познато у науци и под другим именом — „Балкански Балкал“!

Највише језеро на Земљи је Арпурт на Тибету. Оно лежи на 4.400 м надморске висине. Међу највећим језерима на Земљи на највећој висини је Титикака у Јужној Америци. Оно има површину од 8.300 кв. км. Лежи на 3.812 м надморске висине. Највећа му је

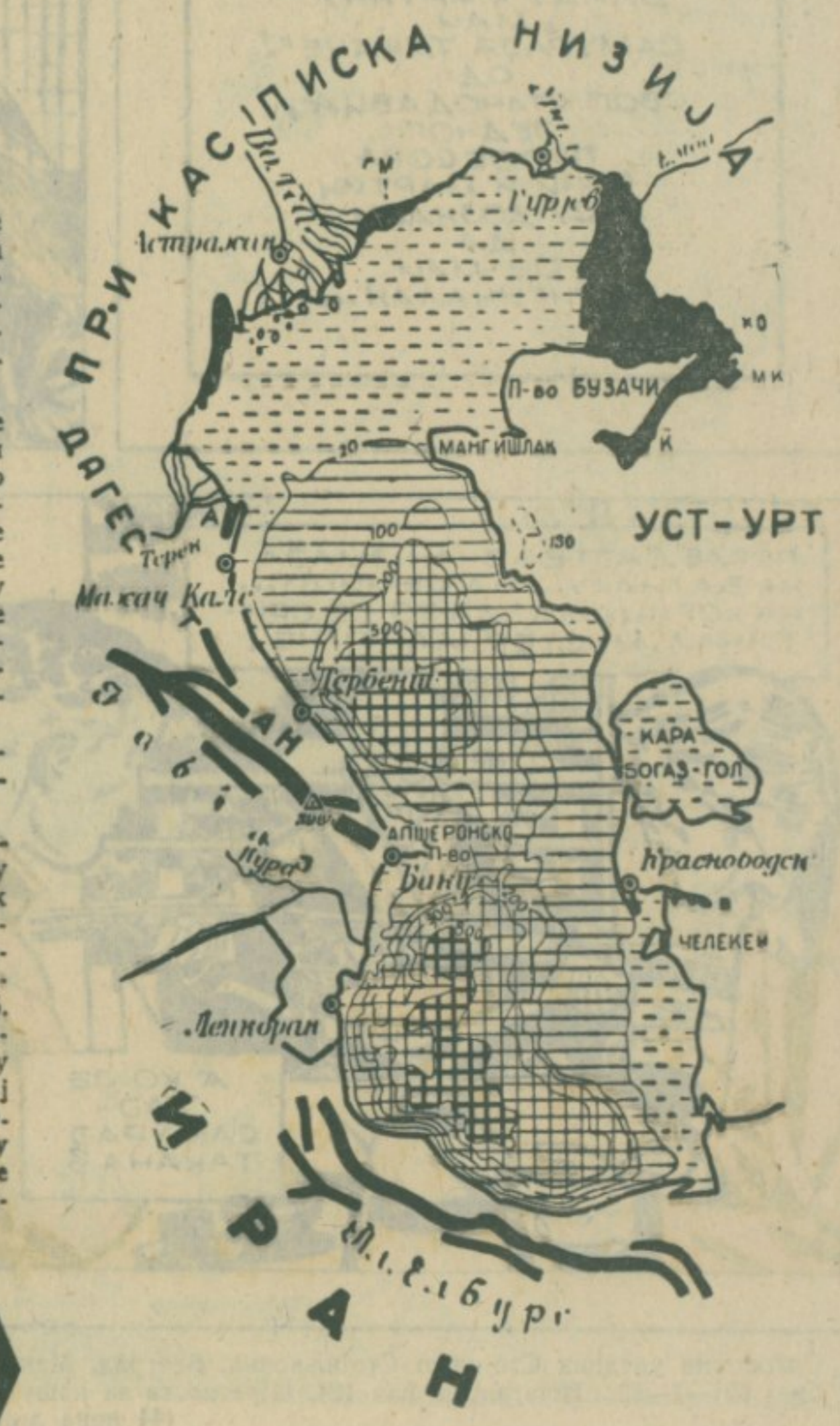
дубина 304 м. По њему плове не само индијански чамци, пражњени од трске, него и велики пароброди. То је, истовремено и највише језеро на којем се одржава редован бродски саобраћај.

Најниже језеро на Земљи је Мртво море, које лежи између Израела и Јордана. Површина му је 1.000 кв. км, а највећа дубина 355 м, док му је ниво 393 м нижи од површине Средоземног мора. Спада у најсланија језера: у тони воде оно садржи 260 кг разних соли или 7,5 пута више од просечне сланости свих мора и океана.

Мртво море представља истовремено и најдубљу депресију на Земљи.

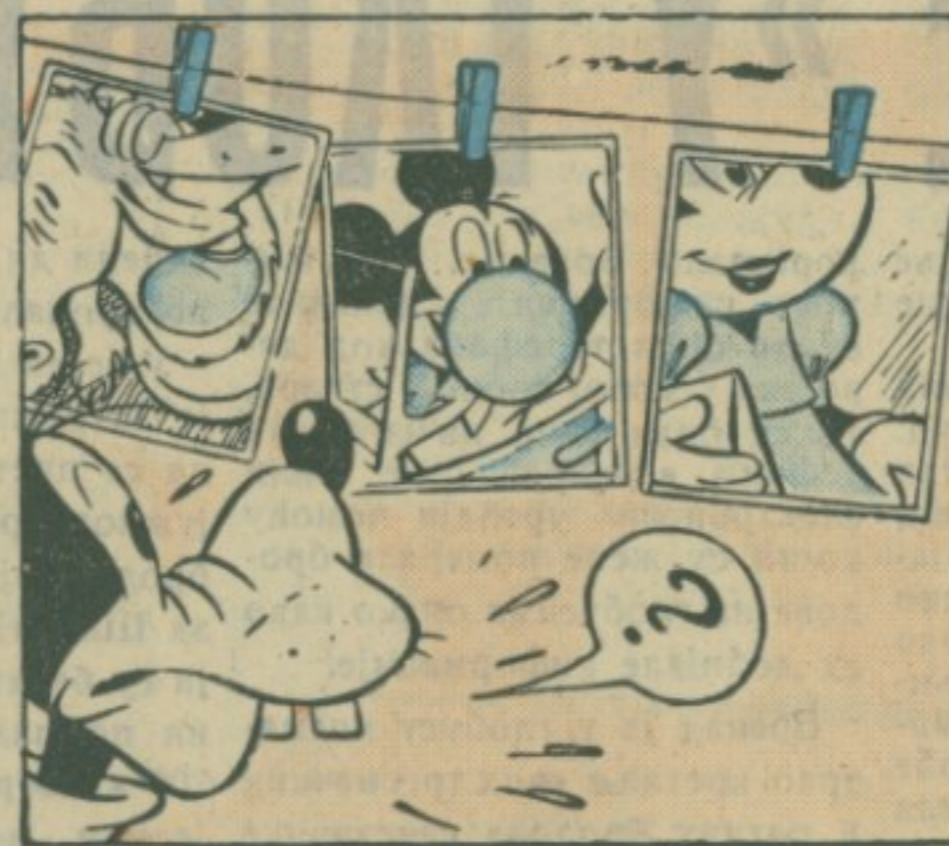
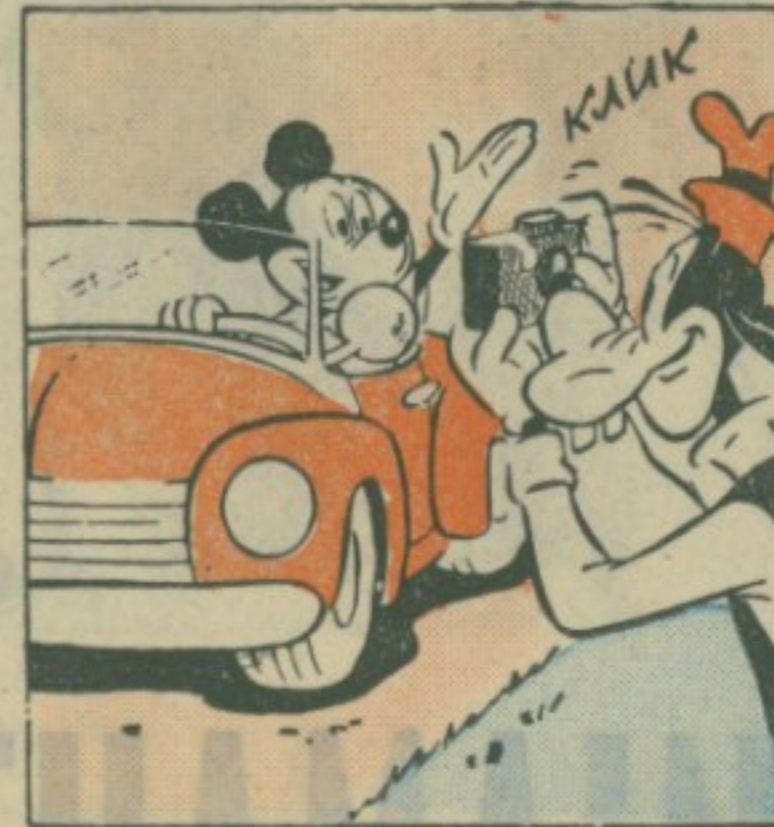
Највећа концентрација слатке воде на Земљи налази се у басенима пет Великих језера у Северној Америци. Она имају површину нешто мање од територије Југославије, а садрже 24.620 куб. мет. слатке воде. Толику количину воде Сава би унела у Дунав за 440 година. У нашој земљи је водом најбогатије Охридско језеро, па ипак, у њему је 482 пута мање воде него што је има у Великим језерима Северне Америка.

ИЗОВАТСКА КАРТА КАСПИЈСКОГ ЈЕЗЕРА. ПРВИМ ЈЕ ОЗНАЧЕНА ПОВРШИНА СА КОЈЕ СЕ ВОДА ПОВУКЛА ЗБОГ ОПАДАЊА НИВОА ЈЕЗЕРА. У ЊЕМУ ЈЕ НЕДАВНО ОТКРИВЕНА ДУБИНА ОД 1.020 МЕТРА ОНА ЛЕЖИ У БЛИЗИНИ ИРАНСКЕ ОБАЛЕ

МИКИ

WALT
DISNEY

© 1967
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

878

ЏОНИ ХАЗАРД

ФРЕНК
РОБИН

Неки
ТОКИЈСКИ УЛИЧНИ
ПРОДАВАЦ
ПРОДАО ЈЕ
БЛИЦУ МАРТИНУ
"МАИ
САМУРАЈА ТАКАНЕ"!
ОД
СВОГ СТАНОДАВЦА,
ЈЕДНОГ
ПРОФЕСОРА,
ЏОНИ И МАРТИН
СУ ДОЗНАЛИ
ДА
ЈЕ МАИ
ОРИГИНАЛАН...

828